

แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2565-67

อุตสาหกรรมยางพารา

วิจัยกรุงศรี

กันยายน 2565

ผู้เขียน

ชัยวัช โซวเจริญสุข

นักวิเคราะห์

chaiwat.sowcharoensuk@krungsri.com

+662 296 2000 Ext. 50880

krungsri Research

เครือ MUFG หนึ่งใน สถาบันการเงินที่ใหญ่ที่สุดของโลก

Subscribe Us

สมัครสมาชิกวิจัยกรุงศรี...

krungsri.research@krungsri.com

คำสงวนสิทธิ์

เนื้อหาและข้อมูลใดๆ ทั้งหมดที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ หากมิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวิจัยกรุงศรี ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ เกี่ยวข้องกับเนื้อหา สำเนา หรือดัดแปลงแก่บุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวิจัยกรุงศรี รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อหรือควรเชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม วิจัยกรุงศรีไม่อาจรับรองความครบถ้วนสมบูรณ์หรือความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว อีกทั้งไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงหรือทางอ้อมจากการใช้รายงานฉบับนี้หรือเนื้อหาในรายงานฉบับนี้ ข้อมูล ความคิดเห็น และการประมาณการที่ปรากฏในรายงานนี้ถือเป็นความคิดเห็นของวิจัยกรุงศรี ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ ความคิดเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน ณ วันที่มีการเผยแพร่รายงาน วิจัยกรุงศรีขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงโดยมิต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

EXECUTIVE SUMMARY

อุตสาหกรรมยางพาราโดยรวมปี 2565 มีทิศทางขยายตัวต่อเนื่องทั้งด้านผลผลิตและความต้องการ โดยผลผลิตยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่เพาะปลูก ภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย และการดูแลบำรุงรักษาของเกษตรกรเพื่อเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตจากราคาที่จูงใจ ขณะที่อุปทานจากอินโดนีเซียและมาเลเซียยังกลับมาไม่เต็มที่จากปัญหาขาดแคลนแรงงาน ด้านความต้องการเพิ่มขึ้นตามอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งในและต่างประเทศโดยเฉพาะการใช้ยางพาราเพื่อทดแทนยางสังเคราะห์ที่ราคาปรับสูงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกในช่วงสงครามรัสเซีย-ยูเครน สำหรับปี 2566-2567 คาดว่าธุรกิจจะเติบโตสูงขึ้น แรงหนุนจากอุปสงค์ของอุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวเนื่อง อาทิ กลุ่มยานยนต์ (ซึ่งรวมถึงการลงทุนผลิตยานยนต์ไฟฟ้าตามแผนสนับสนุนของภาครัฐ) ถุงมือยาง อุปกรณ์การแพทย์และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่มีแนวโน้มขยายตัวหนุนความต้องการใช้ยางในภาคก่อสร้าง ขณะที่มาตรการภาครัฐในการรักษาเสถียรภาพราคายางจะมีส่วนสนับสนุนความมั่นคงให้กับอุตสาหกรรมนี้ อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมยังมีความเสี่ยงจากการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งใน CLMV ที่สามารถขยายส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมาตรการกีดกันการค้าระหว่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs) ที่มีแนวโน้มเข้มงวดมากขึ้น

มุมมองวิจัยกรุงศรี

ในช่วงปี 2565-2567 ผลประกอบการของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลางโดยรวมมีแนวโน้มปรับดีขึ้น แต่อาจต้องเผชิญการแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้านที่เริ่มมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ขณะที่เกษตรกรสวนยางได้แรงหนุนจากราคาที่ทรงตัวสูง แต่ยังคงต้องเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงด้านผลผลิตที่อาจลดลงจากโรคใบร่วงยางพารา

- **ผู้ผลิตยางพาราขั้นกลาง : รายได้ของผู้ผลิตยางแผ่น และยางแท่งของไทยมีแนวโน้มขยายตัวจากความต้องการนำเข้าของจีนและญี่ปุ่น** ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ ล้อรถยนต์ และรถไฟฟ้า ประกอบกับความต้องการสะสมสต๊อกยางพารา อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการอาจเผชิญการแข่งขันจากคู่แข่งโดยเฉพาะ CLMV ที่คาดว่าจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ขณะที่**ผู้ผลิตน้ำยางข้นยังมีโอกาสเติบโตต่อเนื่อง**ตามทิศทางความต้องการของอุตสาหกรรมขั้นปลาย ได้แก่ ถุงมือยาง ผลิตภัณฑ์ยางทางการแพทย์ ถุงยางอนามัยในตลาดโลก ประกอบกับการผลิตน้ำยางข้นในตลาดโลกยังมีน้อยเนื่องจากกระบวนการผลิตส่วนใหญ่ยังเน้นผลิตเพียงยางก้อนถ้วยและเศษยาง ทำให้ภาวะการแข่งขันการส่งออกน้ำยางข้นไม่รุนแรงนัก ส่วน**ผู้ผลิตยางคอมพาวด์ผลประกอบการมีทิศทางปรับตัวดีขึ้น** ตามความต้องการในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนจากประเทศจีน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการอาจเผชิญต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากยางสังเคราะห์หรือสารเคมีที่ใช้ผสมในยางคอมพาวด์ที่มีราคาสูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก ประกอบกับจีนมีการลงทุนผลิตยางคอมพาวด์มากขึ้นซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดการขยายตัวในการส่งออกยางคอมพาวด์ของไทย

- **ผู้ค้ายางพารา : รายได้มีแนวโน้มไม่แน่นอน** เนื่องจากช่องทางการตลาดแคบลง โดยโรงงานอุตสาหกรรมมีแนวโน้มรับซื้อผลผลิตยางพาราโดยตรงจากเกษตรกร ตลาดกลาง หรือสหกรณ์มากขึ้น อีกทั้งผู้ค้าอาจได้รับผลกระทบจากการที่ผู้ประกอบการจีนเข้ามาติดต่อรับซื้อยางพาราจากกลุ่มเกษตรกรของไทยโดยตรง ซึ่งเป็นการตัดห่วงโซ่วัตถุดิบของพ่อค้าไทย
- **เกษตรกรสวนยาง : รายได้มีแนวโน้มทรงตัว** จากปัญหาการถูกกดราคารับซื้อ และเกษตรกรยังมีแนวโน้มเผชิญปัจจัยเสี่ยงด้านผลผลิตที่อาจลดลงจากสถานการณ์โรคใบร่วงยางพาราที่ยังมีอยู่ อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยหนุนจากมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐ อาทิ โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง เงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การสนับสนุนเงินทุนปลูกพืชทดแทน เป็นต้น

ข้อมูลพื้นฐาน

ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมยางพาราไทย ประกอบด้วย **(1) อุตสาหกรรมขั้นต้น (Upstream Rubber Industry)** หมายถึงเกษตรกรสวนยาง ซึ่งเป็นผู้ปลูกยางพารา (Natural Rubber) กรีดน้ำยางสด และบางรายมีการแปรรูปยางเบื้องต้นในรูปของยางแห้ง (อาทิ ยางก้อนถ้วย เศษยาง ยางแผ่นดิบ ยางเครพ[1/]) ซึ่งผลผลิตยางขั้นต้นเกือบทั้งหมดของไทยใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมยางพาราขั้นกลางในประเทศ **(2) อุตสาหกรรมขั้นกลาง หรืออุตสาหกรรมยางพาราแปรรูป (Intermediate Rubber Industry)** เป็นการนำผลผลิตยางขั้นต้นจากเกษตรกร[2/] มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลาง อาทิ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น ยางผสม ยางสกิม ที่มีลักษณะและคุณสมบัติเหมาะสำหรับเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลาย และ **(3) อุตสาหกรรมขั้นปลาย หรืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (Downstream Rubber Industry)** อาทิ ยางรถยนต์ ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย ยางยืด เป็นต้น โดยในการผลิตยางขั้นปลายบางประเภทอาจใช้ยางสังเคราะห์ (Synthetic Rubber: SR) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี[3/] เป็นวัตถุดิบร่วมเพื่อให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายแต่ละประเภท

Figure 1: Intermediate Rubber Products

Source: Sritrang, Vonbundit, Siamnavakam, Prachachart, Krungsri Research

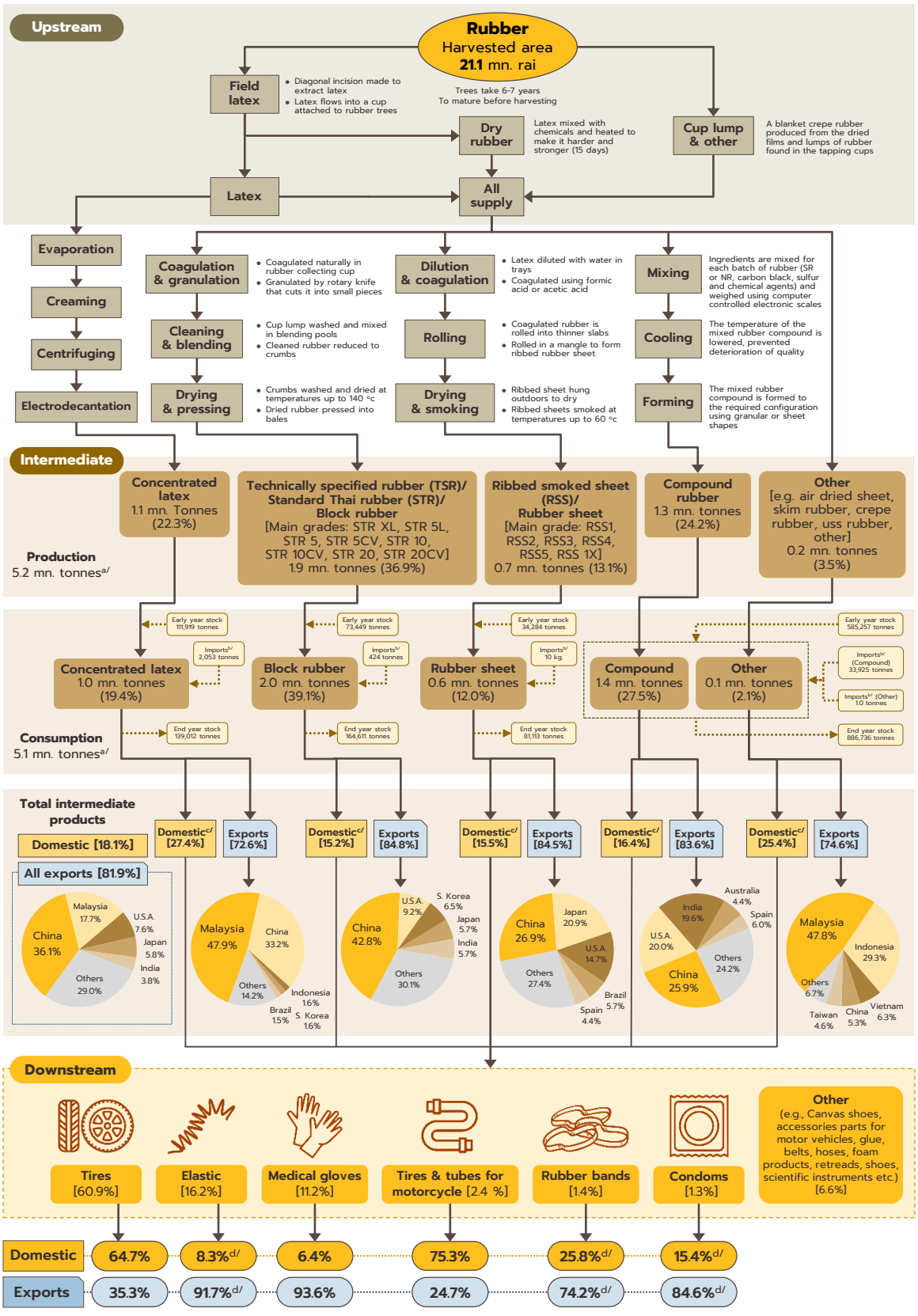
ผลผลิตยางขั้นกลางของไทยส่วนใหญ่ส่งออกเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายในต่างประเทศ (สัดส่วนส่งออก 81.9% ของผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลางทั้งหมด ข้อมูล ณ ปี 2564) โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ จีน (สัดส่วน 36.1% ของปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลางทั้งหมด) มาเลเซีย (17.7%) สหรัฐอเมริกา (7.6%) ญี่ปุ่น (5.8%) และ อินเดีย (3.8%) **ส่วนผลผลิตที่เหลือ (สัดส่วน 18.1%) ถูกนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายภายในประเทศ** โดยใช้ในอุตสาหกรรมยางรถยนต์เป็นหลัก (สัดส่วน 60.9% ของความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลางทั้งหมดในประเทศ) รองลงมา คือ ยางยืด (16.2%) ถุงมือยางทางการแพทย์ (11.2%) และอื่นๆ อาทิ ท่อยาง ถุงยางอนามัย ยางรัด เป็นต้น (Box 1)

1/ ยางเครพ (Crepe rubber) เป็นการนำยางก้อนถ้วยและเศษยางมาทำความสะอาดและรีดเป็นแผ่น แล้วนำไปผึ่งแห้ง หรืออบแห้งด้วยลมร้อน ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่เป็นยางเครพสีน้ำตาล (Brown crepe rubber) ทั้งนี้ การแปรรูปยางของกลุ่มเกษตรกรสวนยางในลักษณะนี้เริ่มมีมากขึ้นในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ของประเทศที่เริ่มให้ผลผลิตน้ำยางเข้าสู่ตลาด

2/ เกษตรกรสวนยางอาจขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือขายตรงให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลาง

3/ ในการผลิตยางสังเคราะห์มีสารตั้งต้นที่สำคัญ คือ บิวทาไดอีน (Butadiene) ซึ่งเป็นผลผลิตจากน้ำมัน ทั้งนี้ ประเภทยางสังเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ Styrene Butadiene Rubber (SBR), Butadiene Rubber (BR), Ethylene Propylene-diene Rubber (EPDM), Nitrile Butadiene Rubber (NBR) Chloroprene Rubber (CR), Isoprene Rubber (IR), Isobutylene Isoprene Rubber (IIR) และ Styrene Block Copolymer (SBC) เป็นต้น

Box 1: Thai Rubber Supply Chain [2021 Figures]

Source: OIE, MOC, RIU, DOA, Krungsri Research,
All icons come from https://thenounproject.com/

Note : a/ Includes only the dry rubber content (DRC).
b/ As per weight at customs check points (this does not distinguish between hard and dried rubber products).
c/ Excludes stocks and imports.
d/ As of 2020, the latest data available from the Rubber Intelligence Unit.

ในปี 2564 อุตสาหกรรมยางพาราขั้นกลางของไทยมีมูลค่าตลาดประมาณ 3.4 แสนล้านบาท[4/] **โดยไทยสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลางหลากหลายประเภท** เนื่องจากยางพาราขั้นต้นของไทยส่วนใหญ่เป็นการผลิตน้ำยางสด (สัดส่วน 92% ของผลผลิตยางพาราขั้นต้นทั้งหมด[5/]) ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นวัตถุดิบผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลางได้ทุกประเภท ต่างจากมาเลเซียและอินโดนีเซียที่ส่วนใหญ่ผลิตยางก้อนถ้วยจึงเน้นผลิตยางแท่งเป็นหลัก

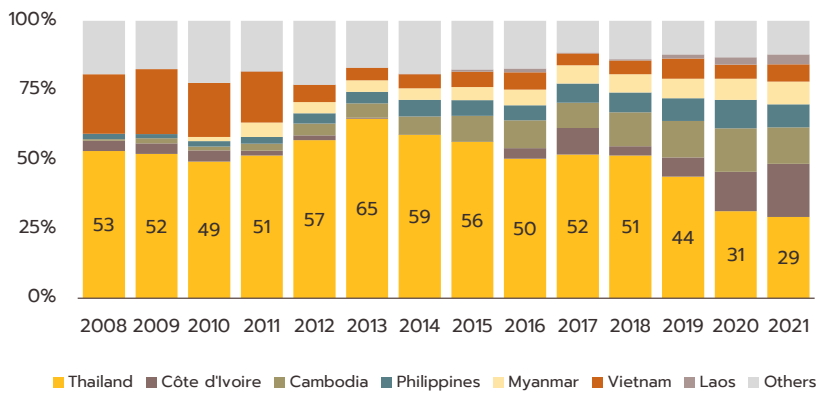
ทั้งนี้ โครงสร้างการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลางของไทย ประกอบด้วยยางแผ่น ยางแท่ง น้ำยางข้น และอื่นๆ โดยยางแท่งเป็นผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลางที่ไทยมีปริมาณการผลิตสูงสุด สัดส่วนประมาณ 39.1% ของปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลางทั้งหมดของไทย

- **อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควัน (Ribbed Smoked Sheet: RSS)** เป็นการนำน้ำยางสดมาผ่านกระบวนการกรองเพื่อแยกสิ่งสกปรกและสิ่งเจือปน เติมกรดฟอร์มิกเข้มข้นเพื่อให้น้ำยางจับตัว แล้วนำไปรีดเป็นแผ่น จะได้ "ยางแผ่นดิบ" จากนั้นนำไปผึ่งแดดประมาณ 6 ชั่วโมงจะได้ "ยางแผ่นผึ่งแห้ง" และหากนำไปผ่านกระบวนการรมควันหรืออบยาง (เพื่อลดความชื้นและป้องกันการเกิดเชื้อรา) จะเรียกว่า "ยางแผ่นรมควัน" ซึ่งเป็นยางแผ่นแห้งที่สามารถเก็บไว้ได้นานกว่ายางแผ่นประเภทอื่น

    - มาตรฐานยางแผ่นรมควันแบ่งเป็น 6 เกรด คือ ยางแผ่นรมควันชั้น 1X, 1, 2, 3, 4, และ 5 โดยพิจารณาจากคุณภาพในด้านต่างๆของแผ่นยาง อาทิ ปริมาณฟองอากาศและสิ่งสกปรกเจือปน สีของแผ่นยาง ความสม่ำเสมอของเนื้อแผ่นยาง เป็นต้น (ยางแผ่นรมควันชั้น 1X มีคุณภาพดีสุด ชั้น 5 มีคุณภาพต่ำสุด) ทั้งนี้ การผลิตยางแผ่นรมควันของไทยกว่า 95% เป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 ซึ่งเป็นเกรดมาตรฐานและมีคุณสมบัติเทียบเท่ายางแท่งสามารถนำไปใช้ในการผลิตยางรถยนต์ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ อาทิ สายพาน ท่อยาง ชิ้นส่วนยางสำหรับยานยนต์ รองเท้ายาง เป็นต้น

    - **อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควันของไทยมีมูลค่าตลาด (รวมส่งออกและใช้ในประเทศ) เพียง 4.1 หมื่นล้านบาทในปี 2564 เทียบกับ 1.3 แสนล้านบาทในปี 2554** หรือลดลงเฉลี่ย -11.0% ต่อปี (CAGR ในช่วงปี 2554-2564) เนื่องจากการถูกแย่งตลาดจากคู่แข่งโดยเฉพาะจากอาเซียน เช่น กัมพูชา ฟิลิปปินส์ เมียนมา เวียดนาม และลาวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ไทยยังครองส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับหนึ่งของโลกด้วยสัดส่วน 29.3% ของปริมาณการส่งออกยางแผ่นรมควันทั้งโลก (ภาพที่ 2) โดยไทยส่งออกยางแผ่นรมควันราว 84.5% ของปริมาณจำหน่ายยางแผ่นรมควันทั้งหมดของไทย มีตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ จีน สัดส่วน 26.9% ของปริมาณส่งออกยางแผ่นรมควันทั้งหมดของไทย ญี่ปุ่น (20.9%) และ สหรัฐฯ (14.7%) (Box 1) ส่วนที่เหลืออีก 15.5% เป็นการจำหน่ายยางแผ่นรมควันเพื่อใช้ภายในประเทศ

Figure 2: Share of World RSS Exports

Source: Trademap

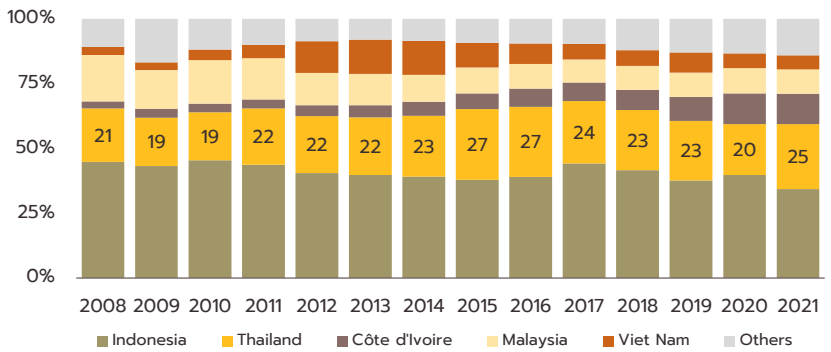
4/ ประกอบด้วยยางแผ่น ยางแท่ง น้ำยางข้น และยางคอมพาวด์ โดยคิดจากมูลค่าการส่งออกยางพาราและมูลค่ายางพาราที่ใช้ภายในประเทศ

5/ ข้อมูลจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

- **อุตสาหกรรมยางแท่ง (Technically Specified Rubber: TSR)** เป็นการนำน้ำยางสดหรือยางแห้ง (เช่น ยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย เศษยาง) มาย่อยเป็นชิ้นเล็กๆ จากนั้นจึงนำมาล้าง อบแห้ง และอัดเป็นแท่ง โดย**ยางแท่งที่ผลิตในไทยจำแนกตามวัตถุดิบได้ 2 ประเภท ได้แก่ (1) ยางแท่งที่ผลิตจากน้ำยางสด** จะมีคุณสมบัติทางกายภาพทั้งความบริสุทธิ์ ความยืดหยุ่น และความหนืดสูง จึงเหมาะสำหรับนำไปผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพหรือใช้สมรรถนะสูง เช่น ยางเรเดียล ยางเครื่องบิน นอกจากนี้ยังสามารถนำไปผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ อีกหลากหลายประเภท เช่น ยางรัดของ ยางรัดผม อุปกรณ์กีฬา และชิ้นส่วนยางต่างๆ ทั้งนี้ มาตรฐานยางแท่ง (Standard Thai Rubber: STR) ที่ผลิตจากน้ำยางสดแบ่งได้ 3 เกรดหลักๆ[6/] คือ ยางแท่ง STR XL ยางแท่ง STR 5L และ ยางแท่ง STR 5 โดยยางแท่งที่ไทยผลิตเพื่อส่งออกส่วนใหญ่เป็นยางแท่ง STR 5L และ **(2) ยางแท่งที่ผลิตจากยางแห้ง**มักมีคุณสมบัติทางกายภาพไม่สม่ำเสมอเนื่องจากผลิตจากวัตถุดิบหลายประเภท แบ่งได้เป็น 2 เกรดหลักๆ[7/] คือ ยางแท่ง STR 20 (ใช้เศษยางเป็นวัตถุดิบหลัก ผสมกับยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย หรือยางแผ่นรมควัน) และยางแท่ง STR 10 (ใช้ยางก้อนถ้วยและยางแผ่นดิบคุณภาพดีในการผลิต) โดยยางแท่งที่ผลิตจากยางแห้งในไทยส่วนใหญ่เป็นยางแท่ง STR 20 ที่มักนำไปผลิตในอุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะต่างๆ

  - **อุตสาหกรรมยางแท่งของไทยมีมูลค่าตลาดประมาณ 1.0 แสนล้านบาทในปี 2564 เน้นส่งออกในสัดส่วนสูงถึง 84.8% ของปริมาณจำหน่ายยางแท่งทั้งหมดของไทย** ตลาดส่งออกหลัก คือ จีน สัดส่วน 42.8% ของปริมาณส่งออกยางแท่งของไทย สหรัฐฯ (9.2%) และ เกาหลีใต้ (6.5%) โดยไทยครองส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับสองของโลก (25.0% ของปริมาณส่งออกยางแท่งทั้งโลก) รองจากอินโดนีเซีย (ภาพที่ 3) **ส่วนที่เหลืออีก 15.2% เป็นการจำหน่ายเพื่อใช้ภายในประเทศ**เกือบทั้งหมดถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมยางรถยนต์ (Box 1)

Figure 3: Share of World TSR Exports

Source: Trademap

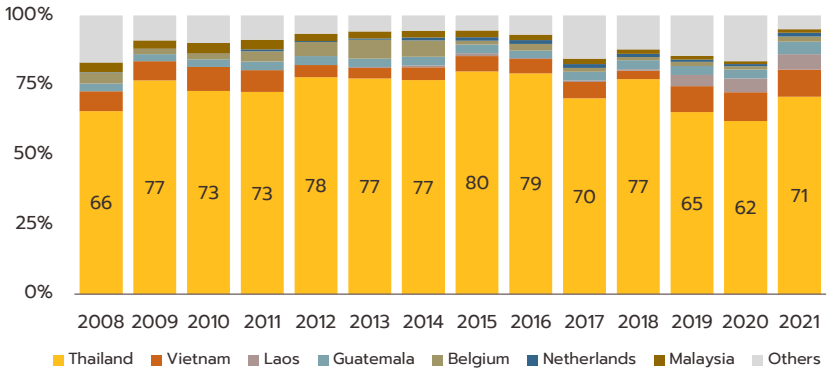
- **อุตสาหกรรมน้ำยางข้น (Concentrated latex)** เป็นการนำน้ำยางสดมาผ่านกระบวนการปั่นแยกด้วยความเร็วสูงเพื่อแยกน้ำและสารละลายอื่นๆ ที่เจือปนอยู่ในน้ำออกไป ทำให้ได้น้ำยางข้นที่มีเนื้อยางไม่ต่ำกว่า 60% ของปริมาณน้ำยางทั้งหมดซึ่งมีคุณสมบัติที่เหมาะสำหรับนำไปเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง (โดยทั่วไปน้ำยางสดที่ได้จากการกรีดยางจะมีปริมาณเนื้อยางเฉลี่ยเพียง 33% ไม่เหมาะกับการนำไปผลิตผลิตภัณฑ์ขั้นปลาย)

  - **อุตสาหกรรมน้ำยางข้นของไทยมีมูลค่าตลาดประมาณ 6.8 หมื่นล้านบาทในปี 2564 โดยเน้นส่งออกในสัดส่วน 72.6% ของปริมาณจำหน่ายน้ำยางข้นทั้งหมดของไทย ที่เหลือ 27.4% เป็นปริมาณการจำหน่ายภายในประเทศ** ไทยมีส่วนแบ่งตลาดสูงเป็นอันดับหนึ่งของโลกราว 71% ของปริมาณการค้าน้ำยางข้นทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ส่วนแบ่งของไทยในตลาดโลกปรับลดลงในช่วงปี 2563-2564 (ภาพที่ 4) สถานการณ์ COVID-19 ทำให้ตลาดในประเทศมีความต้องการใช้น้ำยางข้นมากขึ้นจากเดิมเฉลี่ยที่ 1.7-1.8 แสนตัน/ปี เป็น 2.8-3.6 แสนตัน/ปี ผู้ผลิตจึงหันมาเน้นตลาดในประเทศมากขึ้น ขณะที่ตลาดสำคัญของไทยหันไปนำเข้าจากประเทศคู่แข่งทดแทน (มาเลเซียนำเข้าจากโกตดิวัวร์ ส่วนจีนนำเข้าจากเวียดนาม) โดยตลาดส่งออกหลักคือมาเลเซียที่มีสัดส่วนถึง 47.9% ของปริมาณส่งออกน้ำยางข้นทั้งหมด รองลงมาเป็นจีน (33.2%) และอินโดนีเซีย (1.6%) (Box 1) ทั้งนี้ความต้องการใช้น้ำยางข้นในอุตสาหกรรมขั้นปลายของตลาดส่งออกส่วนใหญ่มาจากอุตสาหกรรมถุงมือยางและถุงยางอนามัย

6/ มาตรฐานยางแท่งของไทยที่ผลิตจากน้ำยางสด แบ่งเป็น 1) ยางแท่ง STR XL มีปริมาณสิ่งสกปรกไม่เกิน 0.02% และ มีค่าสีไม่เกิน 4 หน่วยโลวิบอนด์ 2) ยางแท่ง STR 5L มีปริมาณสิ่งสกปรกไม่เกิน 0.04% และ มีค่าสีไม่เกิน 6 หน่วยโลวิบอนด์ และ 3) ยางแท่ง STR 5 มีปริมาณสิ่งสกปรกไม่เกิน 0.04% และไม่จำกัดค่าสี จึงสามารถนำไปใช้กับผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่ไม่เน้นสีสันมากนัก

7/ มาตรฐานยางแท่งของไทยที่ผลิตจากยางแห้งจะระบุค่าปริมาณสิ่งสกปรก (Dirt content) ความอ่อนตัวเริ่มแรก (หรือเรียกว่า ค่า Po ; Initial Plasticity) ค่าความอ่อนตัว (Plasticity Retention Index, PRI) ปริมาณสิ่งระเหย (Volatile matter content) และปริมาณไนโตรเจน (Nitrogen content) แบ่งเป็น 1) ยางแท่ง STR 20 จำกัดค่าปริมาณสิ่งสกปรกไม่เกิน 0.16% ค่า Po และ PRI ไม่เกิน 30 และ 40 ตามลำดับ และ 2) ยางแท่ง STR 10 มีปริมาณสิ่งสกปรกไม่เกิน 0.08% ค่า Po และ PRI ไม่เกิน 30 และ 50 ตามลำดับ ซึ่งยางแท่ง STR 10 จะมีคุณสมบัติดีกว่า STR 20 นอกจากนี้ ยังมียางแท่ง STR 10 CV หรือ STR 20 CV ซึ่งยางแท่ง CV (Constant Viscosity) เป็นยางแท่งที่มีความหนืดคงที่โดยการเติมสารควบคุมความหนืดเพื่อให้ยางแท่งมีความหนืดอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ ซึ่งจะช่วยลดพลังงานในขั้นตอนการบดผสมยางกับสารเคมีในกระบวนการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ (ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร)

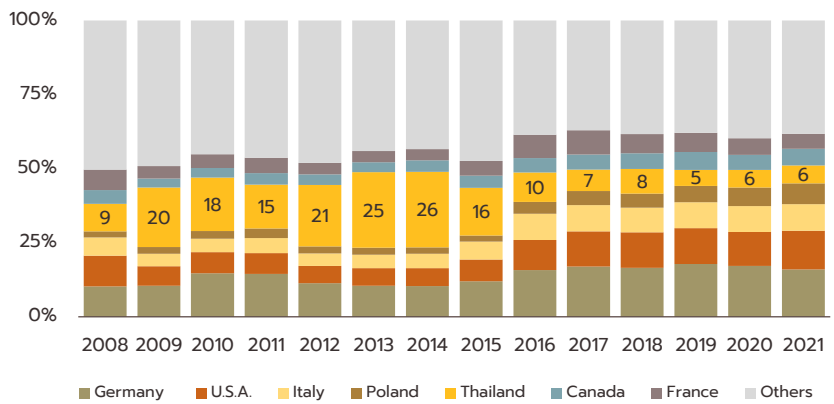
Figure 4: Share of World Concentrated Latex Exports

Source: Trademap

- **อุตสาหกรรมยางอื่นๆ ที่สำคัญ คือ ยางคอมพาวด์ (Compound rubber)** เป็นผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลางที่มีส่วนผสมของยางธรรมชาติ ยางสังเคราะห์ และสารเคมีต่างๆ เช่น สารวัลคาไนซ์ สารตัวเร่งปฏิกิริยา สารตัวเติม เป็นต้น เพื่อให้มีคุณสมบัติพิเศษที่เหมาะในการนำไปขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายประเภทต่างๆ อาทิ ยางรถยนต์ ถุงมือยาง ยางรองคอสะพาน ท่อยาง ยางรัดของ เป็นต้น
  - **อุตสาหกรรมยางคอมพาวด์ของไทยมีมูลค่าตลาดราว 1.3 แสนล้านบาท โดยตลาดส่งออกมีสัดส่วนถึง 83.6% ของปริมาณจำหน่ายยางคอมพาวด์ทั้งหมดของไทย ที่เหลือ 16.4% เป็นปริมาณการจำหน่ายยางคอมพาวด์ภายในประเทศ** ขณะที่ส่วนแบ่งในตลาดโลกอยู่อันดับ 5 รองจากเยอรมนี สหรัฐฯ อิตาลี และโปแลนด์ ตามลำดับ (ภาพที่ 5) อย่างไรก็ตาม ส่วนแบ่งตลาดของไทยลดลงในปี 2563-2564 เนื่องจากผู้ประกอบการบางส่วนปรับลดการผลิตยางคอมพาวด์หันไปผลิตน้ำยางข้นตามความต้องการใช้ในการผลิตถุงมือยางมากขึ้น โดยจีนเป็นตลาดส่งออกหลักคิดเป็นสัดส่วนราว 25.9% ในปี 2564 (Box 1) ทั้งนี้ การผลิตยางคอมพาวด์ของไทยส่วนใหญ่จะมียางธรรมชาติเป็นวัตถุดิบหลักสัดส่วนประมาณ 80-95% ของปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตทั้งหมด ขึ้นอยู่กับความต้องการของประเทศคู่ค้าในการนำไปขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายแต่ละประเภท

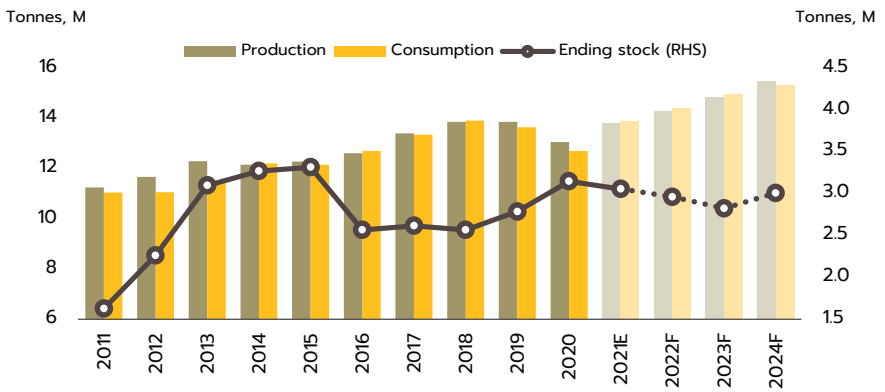
Figure 5: Share of World Compound Rubber Exports

Source: Trademap

จากลักษณะธุรกิจที่เน้นพึ่งพาตลาดส่งออก ทำให้ภาวะอุตสาหกรรมยางพาราขั้นกลางของไทยผันแปรตามภาวะเศรษฐกิจโลกและอุตสาหกรรมขั้นปลายในประเทศคู่ค้า การที่ลักษณะสินค้าที่เป็นการแปรรูปอย่างง่ายและสินค้ามีความแตกต่างกันน้อย (Low product differentiation) ทำให้อุตสาหกรรมยางพาราขั้นกลางของไทยเผชิญการแข่งขันรุนแรงในตลาดโลก **ในปี 2564 ผลผลิตยางพาราธรรมชาติทั่วโลกมีปริมาณทั้งสิ้น 13.8 ล้านตัน โดยประเทศไทยมีผลผลิตยางพารามากเป็นอันดับ 1 ของโลก** ประมาณ 5.2 ล้านตัน หรือ 37.5% ของผลผลิตโลก รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม จีน อินเดีย และมาเลเซีย ตามลำดับ (ภาพที่ 6) สะท้อนว่าภูมิภาคเอเชียเป็นแหล่งผลิตยางพาราที่สำคัญของโลก (สัดส่วนมากกว่า 94% ของผลผลิตยางพาราทั่วโลก) คู่แข่งหลักของไทยจึงเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน โดยเฉพาะอินโดนีเซีย มาเลเซีย และประเทศกลุ่ม CLMV (Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam) (ภาพที่ 7) ซึ่งมีผลผลิตยางพาราส่วนเกินสูงเช่นเดียวกับไทย[8/] อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไทยยังคงสถานะเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลาง (Intermediate Rubber Industry) สำคัญของโลก โดยเฉพาะน้ำยางข้นและยางแผ่นรมควันที่ไทยมีการส่งออกมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก ส่วนยางแท่งส่งออกเป็นอันดับสองของโลก

Figure 6: World Natural Rubber Production & Consumption

Share of World NR Production and Consumption (2021)

Production	
Thailand*	**37.5%**
Indonesia	22.6%
Vietnam	8.9%
China	6.3%
India	5.0%
Malaysia	3.8%
Others	15.9%

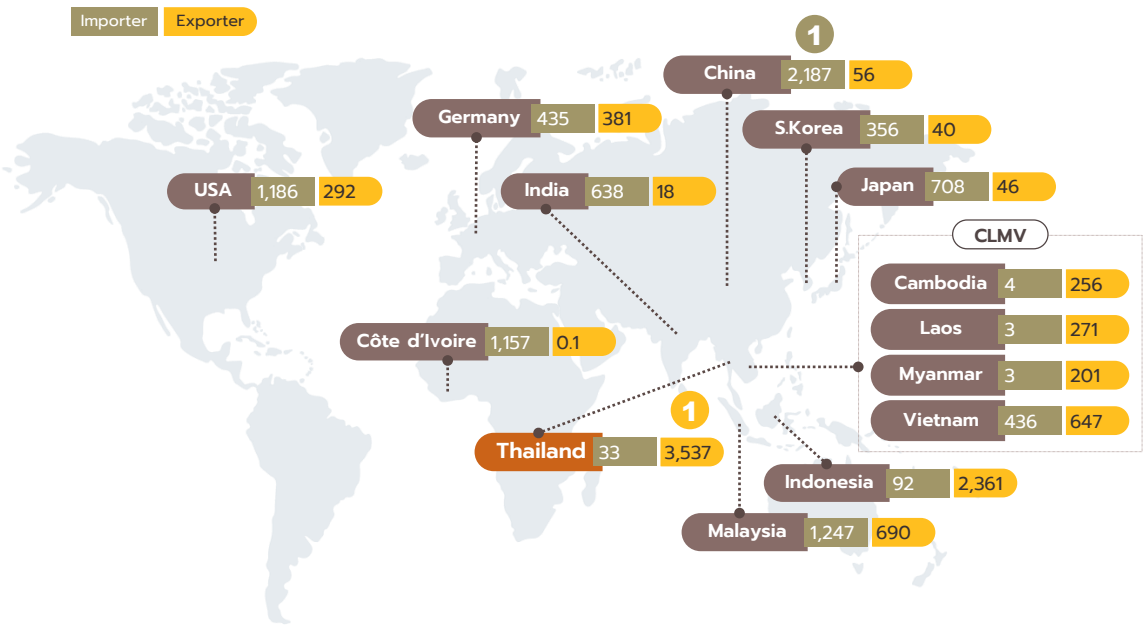
Consumption (**)	
China	42.9%
India	8.6%
Europe	8.3%
U.S.A.	7.0%
Japan	4.8%
Thailand*	**4.2%**
Others	24.2%

Note : * Data from Department of Agriculture (Rubber Division)
** Estimated
Source : International Rubber Study Group (IRSG), Department of Agriculture (Rubber Division), Krungsri Research

8/ ไทย อินโดนีเซีย และเวียดนาม มีสัดส่วนการบริโภคยางในประเทศ 15-20% ของปริมาณผลผลิต (เฉลี่ยปี 2559-2564) ทำให้มีผลผลิตส่วนเกินสำหรับส่งออกค่อนข้างมาก (ที่มา : Trademap, OAE, DOA, Krungsri Research)

Figure 7: Major Natural Rubber Exporters and Importers (2021)

(Unit : 1,000 Tonnes)

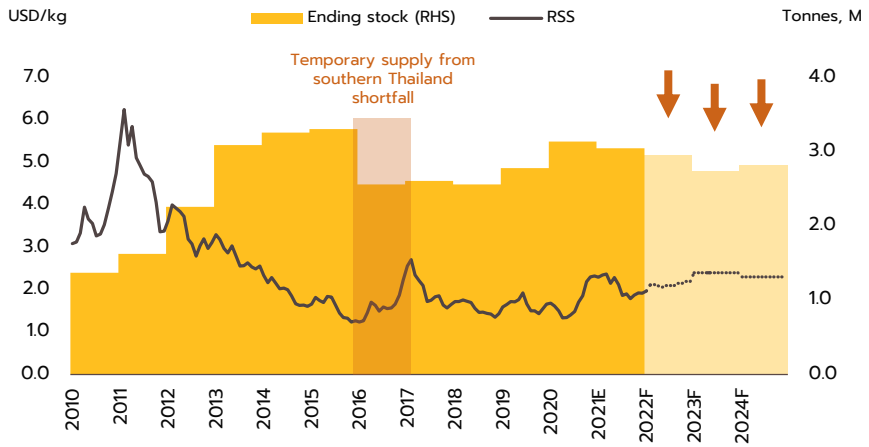
Note: HS Code 4001 and 4005
Source: Trademap, Wikipedia, Krungsri Research

ด้านปริมาณการบริโภคผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลางทั่วโลกในปี 2564 อยู่ที่ 13.9 ล้านตัน โดยจีนเป็นทั้งผู้บริโภคและผู้นำเข้ายางพารารายใหญ่ที่สุดของโลก ด้วยสัดส่วนสูงถึง 42.9% และ 24.3% ของปริมาณการบริโภคและนำเข้าของโลกตามลำดับ รองลงมาได้แก่ อินเดีย สหภาพยุโรป สหรัฐฯ และญี่ปุ่น (ภาพที่ 6 และ 7) ตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทยจึงมีลักษณะกระจุกตัวอยู่ในประเทศผู้บริโภครายใหญ่ โดยในปี 2564 ไทยพึ่งพาตลาดจีนถึง 36.1% และมาเลเซีย 17.7% ของปริมาณส่งออกผลิตภัณฑ์ยางทั้งหมดของไทย โดยเฉพาะการส่งออกยางแท่งกระจุกตัวในตลาดจีนเกือบกึ่งหนึ่งของตลาดส่งออกยางแท่งของไทย (42.8%) และการส่งออกน้ำยางข้นกระจุกตัวในตลาดมาเลเซีย (47.9%) และจีน (33.2%) ทำให้อุตสาหกรรมยางพารามีความเสี่ยงสูงต่อภาวะผันผวนทางเศรษฐกิจของตลาดส่งออกหลัก

นอกจากนี้ การที่จีนได้เข้าไปลงทุนขยายพื้นที่ปลูกยางพาราในประเทศ CLMV ในช่วงปี 2549-2555 ทำให้มีปริมาณผลผลิตยอยออกสู่ตลาดโลกมากขึ้น ไทยจึงเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับประเทศคู่แข่งดังกล่าว ส่วนหนึ่งสะท้อนจากสัดส่วนการส่งออกของกลุ่มประเทศ CLMV ที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 2) ขณะที่**ผลผลิตยางพาราของจีนทยอยเพิ่มขึ้น จีนจึงมีอำนาจต่อรองในการรับซื้อยางพาราในตลาดโลกมากขึ้นเป็นลำดับ**

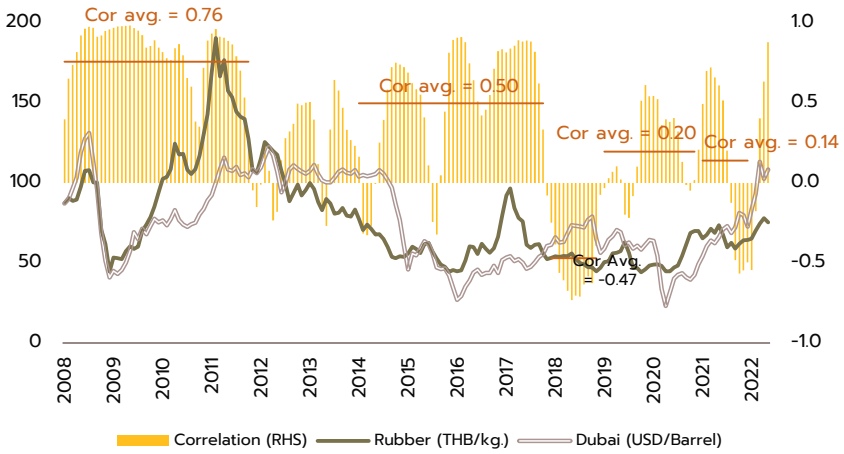
สำหรับการเปลี่ยนแปลงของราคายางพาราในปัจจุบันขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านอุปสงค์และอุปทาน และสต๊อกของอุตสาหกรรมยางพาราในตลาดโลกมากกว่าขึ้นอยู่กับราคาน้ำมันอย่างเช่นในอดีต (ภาพที่ 8) พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) ของราคาน้ำมันดูไบและราคายางธรรมชาติโดยเฉลี่ย (รายเดือน) ที่ปรับลดลงมาอยู่ที่ 0.14 ในปี 2564 จากเฉลี่ยที่ 0.76 และ 0.50 ในช่วงปี 2548-2554 และ 2557-2560 ตามลำดับ (ภาพที่ 9)

Figure 8: Global Natural Rubber Prices and Ending Stock

Note: Forecast by Krungsri Research
Source: DOA, OAE, DIT, World Bank, Krungsri Research

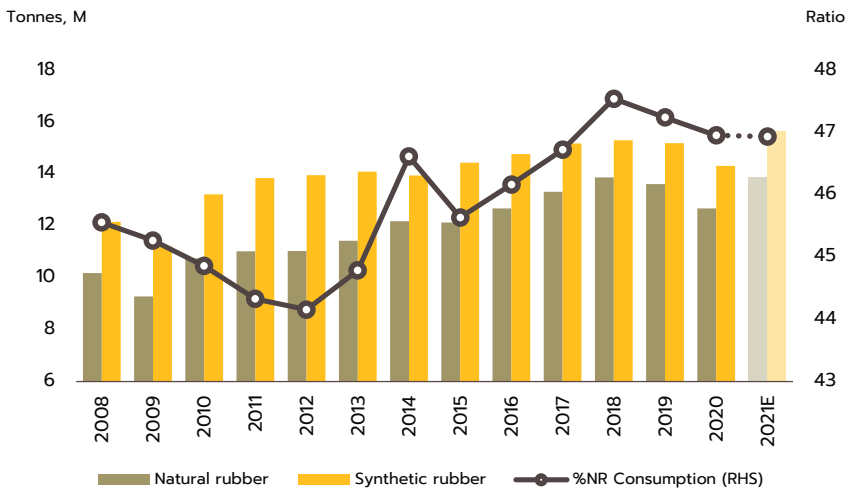
Figure 9: Global Natural Rubber Prices

Source: World Bank, RAOT, Krungsri Research

สินค้าทดแทนยางพารา คือ ยางสังเคราะห์ (Synthetic Rubber หรือ SR) เป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อทิศทางอุตสาหกรรมยางพาราขั้นกลางของไทย แม้ยางสังเคราะห์จะไม่สามารถทดแทนยางธรรมชาติได้สมบูรณ์ แต่การใช้ยางสังเคราะห์เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายมีสัดส่วนสูงกว่าการใช้ยางธรรมชาติ (สัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ของโลกในปี 2564 เท่ากับ 47:53) (ภาพที่ 10) เนื่องจากยางสังเคราะห์มีคุณสมบัติชดเชยข้อด้อยของยางธรรมชาติที่ไม่ทนต่อความร้อน แสงแดด น้ำมัน และสารเคมี อีกทั้งยางสังเคราะห์เกิดจากกระบวนการทางอุตสาหกรรม (มีวัตถุดิบตั้งต้นที่ได้จากการผลิตน้ำมัน) ทำให้สามารถควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิตได้สม่ำเสมอกว่ายางธรรมชาติ การใช้ยางสังเคราะห์เป็นวัตถุดิบจึงช่วยให้อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางขั้นปลายสามารถวางแผนการผลิตและควบคุมคุณภาพการผลิตได้ดีแต่มีต้นทุนสูงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

Figure 10: World NR & SR Consumption

Source: OAE, IRSG, Krungsri Research

สถานการณ์ที่ผ่านมา

ปี 2564 ปริมาณผลผลิตยางพาราขั้นกลางทั่วโลกอยู่ที่ 13.8 ล้านตัน ขยายตัว 5.7% โดยไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ได้ปัจจัยหนุนจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยและราคาที่จูงใจให้เกษตรกรเก็บเกี่ยว ส่วนผู้ผลิตบางประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เผชิญสถานการณ์ขาดแคลนแรงงานกรีดยางและการระบาดของโรคใบร่วงยางพารา[9/] **ขณะที่การบริโภคยางพาราขั้นกลางทั่วโลกอยู่ที่ 13.9 ล้านตัน ขยายตัว 9.4%** ตามความต้องการที่เร่งตัวขึ้นในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วน รวมถึงอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางทางการแพทย์เพื่อใช้ป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ประกอบกับจีนซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่เร่งสั่งซื้อเนื่องจากสต๊อกยางที่มีอยู่ในประเทศเหลือน้อยลง

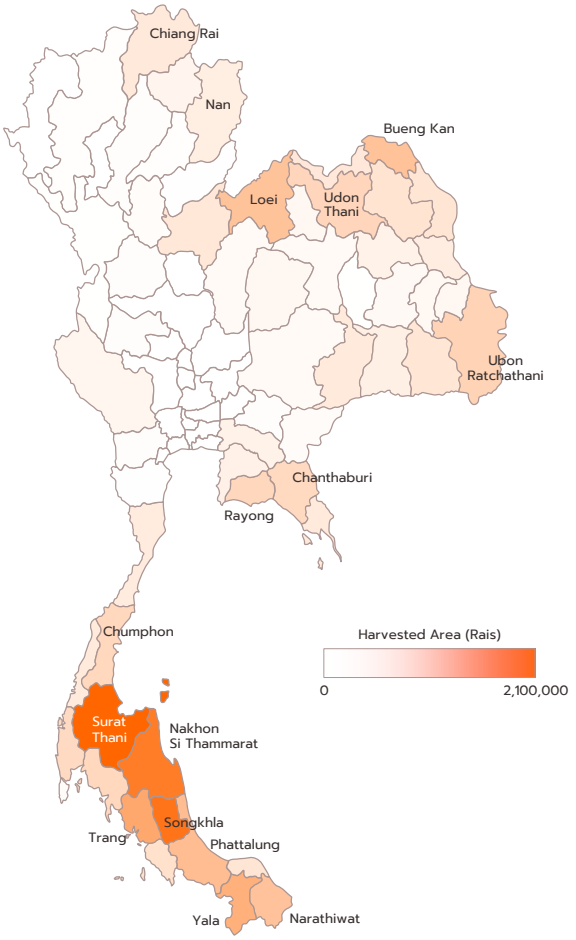
ประเทศไทยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวยางพารา 21.9 ล้านไร่ (+6.6%) ให้ผลผลิต 4.9 ล้านตัน (+3.3%) ปัจจัยหนุนมาจาก (1) การขยายพื้นที่เพาะปลูกซึ่งปัจจุบันเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิตต่อไร่สูง[10/] และ (2) ราคายางพาราที่ปรับสูงขึ้นจูงใจให้เกษตรกรเร่งบำรุงรักษาต้นยางและกรีดยางมากขึ้น โดยพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้คิดเป็นสัดส่วนราว 58% ของพื้นที่เพาะปลูกยางพาราทั้งประเทศ อย่างไรก็ตาม สัดส่วนดังกล่าวปรับลดลงต่อเนื่องจากที่เคยสูงถึง 76% ในช่วง 10 ปีก่อน เนื่องจากมีการปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น (24% ของพื้นที่ปลูกยางทั้งประเทศ) (ภาพที่ 11) สามารถ**แปรรูปเป็นผลผลิตยางพาราขั้นกลางอยู่ที่ 5.17 ล้านตัน ขยายตัว 17.0%** (ภาพที่ 12) โดยเร่งตัวในทุกกลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปยางพารา โดยเฉพาะยางแผ่นขยายตัวถึง 26.6% รองลงมาเป็นน้ำยางข้น (+19.3%) ยางแท่ง (+17.0%) ยางคอมพาวด์ (+11.8%) และยางอื่นๆ (+7.5%) ตามลำดับ

Figure 11: Natural Rubber Tapping Areas in Thailand (2021)

Top 10 provinces with the highest harvested area
(Unit: Rai)

Province	2021	2011
1. Surat Thani	2,081,698	1,705,420
2. Songkhla	1,893,304	1,219,286
3. Nakhon Si Thammarat	1,773,087	1,164,800
4. Trang	1,190,587	1,143,188
5. Yala	1,081,042	935,701
6. Phatthalung	900,165	462,527
7. Bueng Kan	833,545	299,570
8. Narathiwat	830,901	898,894
9. Loei	826,979	182,036
10. Ubon Ratchathani	606,062	103,533

Source: OAE

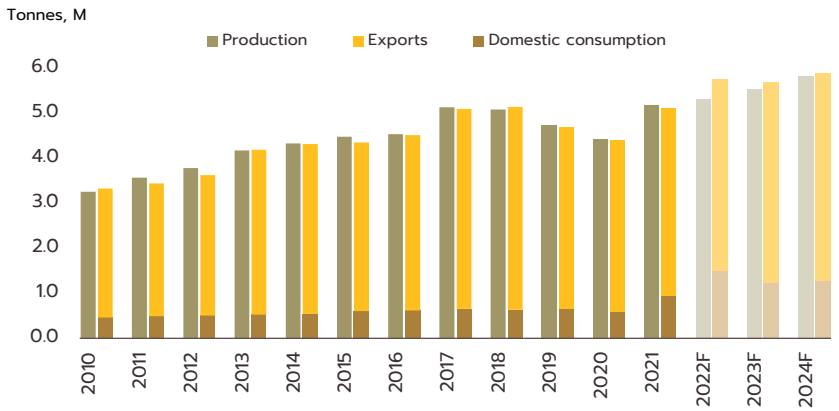

9/ พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจะให้ผลผลิตลดลงราว 30-50% เมื่อเทียบกับก่อนที่จะได้รับความเสียหาย

10/ ผลจากโครงการส่งเสริมปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ของรัฐบาลไทยในปี 2546-2556 (แบ่งเป็น 3 ช่วงระยะโครงการ ได้แก่ พ.ศ. 2546-2549 จำนวน 1 ล้านไร่ พ.ศ. 2550-2553 จำนวน 1 ล้านไร่ และ พ.ศ. 2554-2556 จำนวน 8 แสนไร่ รวมพื้นที่ส่งเสริมโครงการ 2.8 ล้านไร่) โดยทั่วไปต้นยางพาราจะเริ่มให้ผลผลิตน้ำยางเมื่ออายุเฉลี่ย 7-8 ปีขึ้นไป แต่เฉลี่ยไม่เกิน 25 ปี (อ้างอิงกรมวิชาการเกษตร)

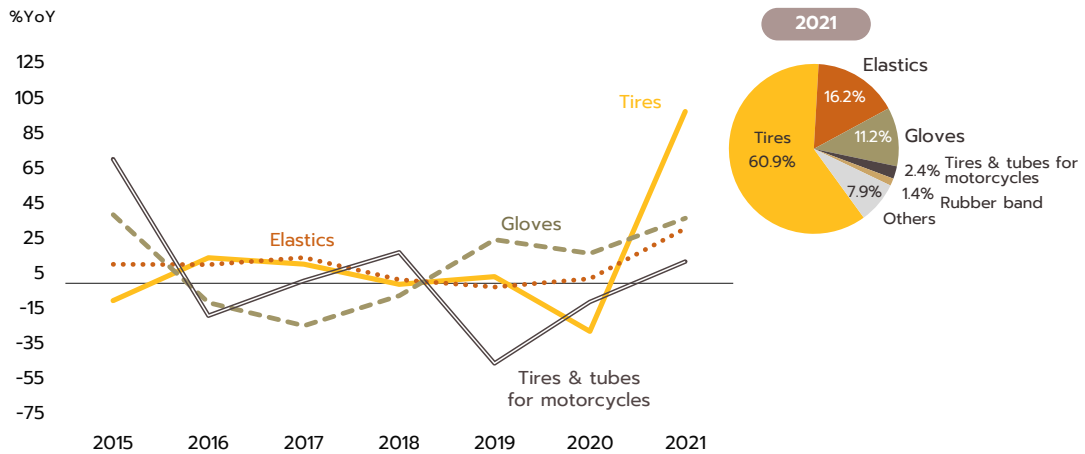
ความต้องการใช้ในประเทศขยายตัว 59.2% อยู่ที่ 9.3 แสนตัน[11/] โดยเร่งขึ้นในทุกผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ยางแท่ง 3.0 แสนตัน (+31.8%) น้ำยางข้น 2.7 แสนตัน (+22.1%) ยางคอมพาวด์ 2.3 แสนตัน (+1,338.8%) ยางแผ่นรมควันอยู่ที่ 9.5 หมื่นตัน (+8.7%) และยางประเภทอื่นๆ 2.7 หมื่นตัน (+2.8%) แรงหนุนมาจาก (1) การเติบโตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศที่ใช้วัตถุดิบยางพารา อาทิ อุตสาหกรรมล้อยางรถยนต์และรถจักรยานยนต์ซึ่งมีปริมาณการผลิตเติบโตถึง 98.1% และ 12.6% ตามลำดับ จากความต้องการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลเพื่อเว้นระยะห่างทางสังคม และอุตสาหกรรมยางยืด (+31.3%) ถุงมือยาง (+37.2%) รวมถึงอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่เร่งขยายกำลังการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการใช้ด้านสุขอนามัยที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 13) และ (2) นโยบายภาครัฐที่ช่วยดูดซับผลผลิตยางพาราภายในประเทศผ่านโครงการส่งเสริมการใช้ยางพาราในหน่วยงานภาครัฐ

Figure 12: Thailand Natural Rubber Production, Consumption and Exports

Source: OAE, DOA, MOC, Krungsri Research

Figure 13: Thailand Natural Rubber Exports

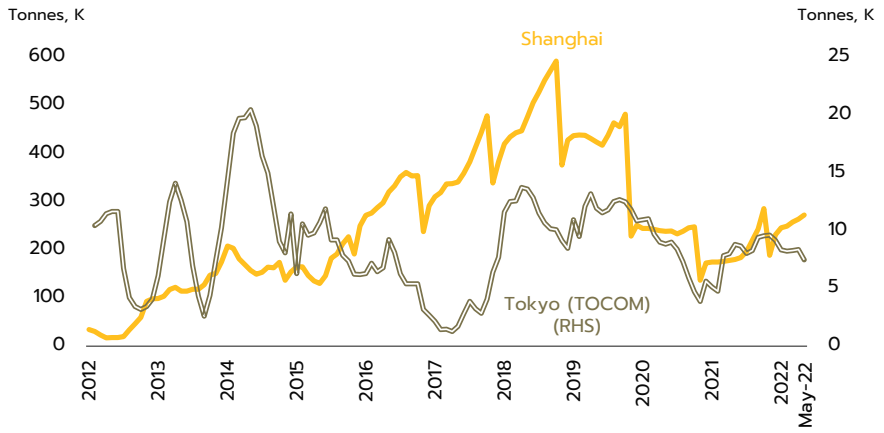
Source: DOA, Krungsri Research

11/ คำนวณจากปริมาณเนื้อยางแห้ง (Dry Rubber Content : DRC) เท่านั้น ไม่รวมส่วนที่เป็นน้ำ สารเคมีอื่นๆผสม

ส่วนปริมาณส่งออกยางพาราขั้นกลางของไทยขยายตัว 27.7% อยู่ที่ 3.5 ล้านตัน[12/] คิดเป็นมูลค่า 5.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (+57.4%) โดยขยายตัวเกือบทุกตลาด ปัจจัยสนับสนุนจาก (1) การเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ ยางล้อ ถุงมือยาง และอุปกรณ์ยางทางการแพทย์ของประเทศคู่ค้า และ (2) การเร่งสั่งซื้อเพื่อสต๊อกยางสำหรับสร้างความมั่นคงด้านการผลิต (Restocking) ของจีนและญี่ปุ่นหลังจากระดับสต๊อกลดต่ำลงเป็นลำดับในช่วงปี 2563 (ภาพที่ 14) โดยในช่วงปลายปี 2563 สต๊อกยางพาราในตลาดล่วงหน้าเซี่ยงไฮ้เหลือเพียง 1.7 แสนตัน (จากเฉลี่ย 2.4-3.2 แสนตัน ในช่วงปี 2558-2562) ทำให้จีนเร่งนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 2.3 แสนตัน (+33.5%) ในเดือนธันวาคม 2564 เช่นเดียวกับสต๊อกยางตลาดญี่ปุ่นที่นำเข้าเพิ่มเป็น 9.2 พันตัน (+63.7%) จาก 5.6 พันตันในเดือนธันวาคม 2563 และ (3) ประเทศคู่แข่งสำคัญ (อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม) เผชิญโรคใบร่วงยางพาราทำให้ผลผลิตลดลง อย่างไรก็ตาม ตลาดส่งออกยางพารามีปัจจัยลบที่จำกัดการเติบโต อาทิ ปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ที่ขาดแคลน ความล่าช้าในการขนส่ง ต้นทุนค่าขนส่งที่สูง และการขาดแคลนเซมิคอนดักเตอร์จากการระบาดของ COVID-19 ที่ส่งผลให้โรงงานผู้ผลิตยานยนต์บางรายหยุดการผลิตชั่วคราว จึงกระทบต่อความต้องการใช้ยางพาราที่ใช้ในการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และล้อยางรถยนต์ โดยสถานการณ์ส่งออกในปี 2564 ของแต่ละผลิตภัณฑ์ (ภาพที่ 15) มีรายละเอียดดังนี้

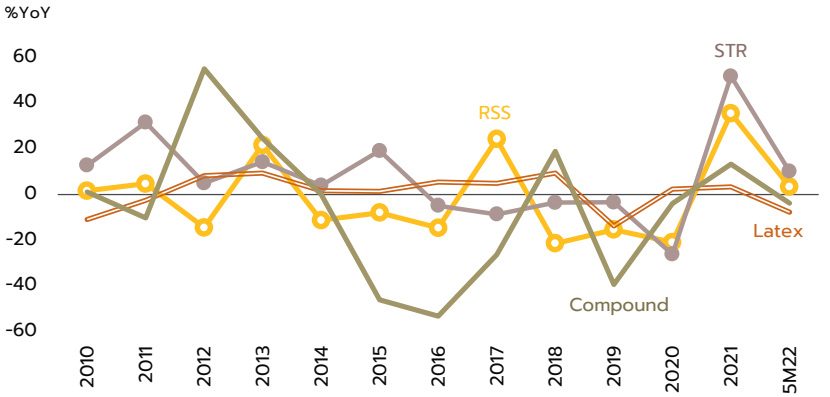
- **ยางแผ่นรมควัน :** ปริมาณส่งออก 0.51 ล้านตัน (+35.6%) คิดเป็นมูลค่า 1,094.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (+68.4%) แรงหนุนจากความต้องการซื้อเก็บไว้เป็นสต๊อกเพื่อความมั่นคงด้านวัตถุดิบจากปริมาณสต๊อกคงค้างที่ลดลงมากในประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะจีนเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมล้อยางยานพาหนะ ประกอบกับฐานส่งออกที่ต่ำในปี 2563 จึงทำให้การส่งออกไปจีนเติบโตถึง 136.3% เช่นเดียวกับการส่งออกของไทยไปยังประเทศสำคัญอื่นๆ ที่เพิ่มขึ้น อาทิ ญี่ปุ่น (+18.7%) สหรัฐฯ (+24.1%) บราซิล (+31.0%) และสเปน (+22.5%) ตามลำดับ ส่งผลให้ราคาส่งออกปรับขึ้นมาอยู่ที่ตันละ 2,147.1 ดอลลาร์สหรัฐ (+24.3%)

Figure 14: Natural Rubber Inventories

Source: SHFE, Bloomberg, Krungsri Research

Figure 15: Thailand Natural Rubber Exports

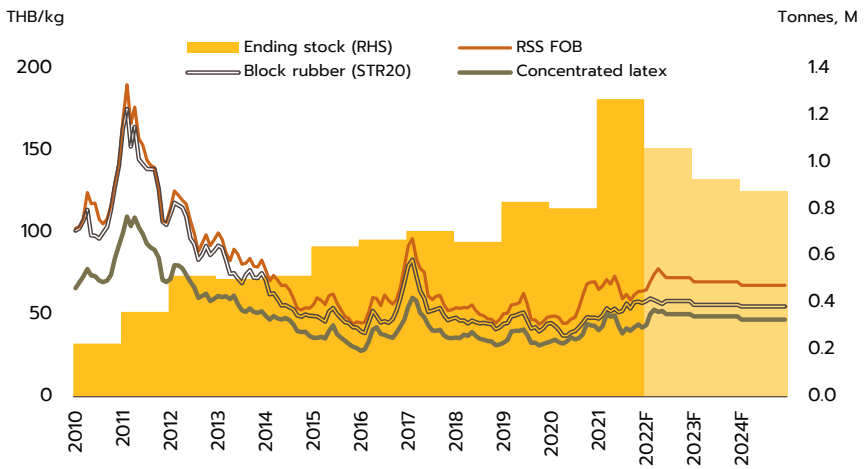

Source: MOC, Krungsri Research

12/ น้ำหนักผลิตภัณฑ์ยางพาราที่ชั่งตวงวัดหน้าด่านศุลกากร ทั้งนี้หากนำมาคำนวณเฉพาะปริมาณยางแห้ง (DRC) จะอยู่ที่ 4.2 ล้านตัน โดยพิจารณา DRC ของน้ำยางข้นเฉลี่ยอยู่ที่ 60% ส่วนยางคอมพาวด์และยางผสมเฉลี่ย DRC อยู่ที่ 80%-95%

- **ยางแท่ง :** ปริมาณการส่งออก 1.66 ล้านตัน (+51.8%) คิดเป็นมูลค่า 2,854.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (+84.1%) มาจากการขยายตัวเพื่อสะสมสต๊อกสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องโดยเฉพาะยางล้อรถยนต์ โดยตลาดส่งออกหลักได้แก่ประเทศจีนอยู่ที่ 7.1 แสนตัน เพิ่มขึ้น 35.7% รองลงมาเป็นสหรัฐฯ (+63.7%) เกาหลีใต้ (+65.7%) ญี่ปุ่น (+48.8%) และอินเดีย (+158.0%) ตามลำดับ ด้านราคาส่งออกยางแท่งปรับขึ้นมาอยู่ที่ตันละ 1,720.9 ดอลลาร์สหรัฐ (+21.3%)
- **น้ำยางข้น :** ปริมาณส่งออก 1.19 ล้านตัน (+3.4%) คิดเป็นมูลค่า 1,563.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (+22.6%) แม้ว่าการส่งออกไปตลาดหลักคือประเทศมาเลเซียจะลดลงเหลือ 5.7 แสนตัน หดตัวเล็กน้อย -0.8% (ผลจากรัฐบาลมาเลเซียประกาศล็อกดาวน์และอนุญาตให้ภาคอุตสาหกรรมดำเนินการผลิตได้เพียง 60% ของกำลังการผลิต ส่งผลให้ความต้องการน้ำยางข้นเพื่อป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราปลายน้ำในมาเลเซียปรับลดลง) อย่างไรก็ตาม การส่งออกยังขยายตัวโดยได้แรงหนุนจากตลาดรองที่เติบโตมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศจีนที่นำเข้าถึง 3.9 แสนตัน (+2.5%) และบราซิล 1.8 หมื่นตัน (+80.1%) ส่งผลให้ราคาส่งออกปี 2564 เพิ่มขึ้นอยู่ที่ตันละ 1,316.7 ดอลลาร์สหรัฐ (+18.6%)
- **ยางคอมพาวด์ :** ปริมาณส่งออก 1.19 แสนตัน (+13.3%) คิดเป็นมูลค่า 341.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (+39.9%) เร่งตัวจากความต้องการนำเข้าในตลาดสหรัฐฯ (+63.8%) และออสเตรเลีย (+141.0%) เป็นหลัก ชดเชยตลาดจีนที่หดตัว -14.2% เนื่องจากจีนมีการลงทุนผลิตเพิ่มขึ้นเป็นลำดับและบางอุตสาหกรรมปลายน้ำยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ ด้านราคาส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 2,860.6 ดอลลาร์สหรัฐ (+23.5%) ปรับขึ้นตามราคายางสังเคราะห์ สารเคมี และแฟกทิซ (Factice)[13/] ที่ใช้เป็นส่วนประกอบ ซึ่งมีราคาสูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบ (+63.2%)[14/]

Figure 16: Thailand Ending Stock and Rubber Export Prices

Note: Forecast by Krungsri Research
Source: DOA, OAE, DIT, World Bank, Krungsri Research

การเคลื่อนไหวของราคา ระดับราคาของผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปขั้นกลางปรับสูงขึ้นทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ โดยระดับราคาในประเทศสำหรับยางแผ่นดิบชั้น 3 ไม่รมควันเฉลี่ยอยู่ที่ 52.7 บาท/กก. เพิ่มขึ้น 22.7% เช่นเดียวกับราคาส่งออกยางแผ่นรมควันเฉลี่ยอยู่ที่ 67.7 บาท/กก. (+28.7%) ราคายางแท่งอยู่ที่ 54.1 บาท/กก. (+25.4%) และราคาน้ำยางข้นอยู่ที่ 41.5 บาท/กก. (+20.8%) สอดคล้องกับทิศทางของราคายางในตลาดโลกที่ปรับเพิ่มขึ้นโดยราคายางแท่ง TSR 20 อยู่ที่ 1.68 ดอลลาร์สหรัฐ/กก. (+26.2%) (ภาพที่ 16) จากความต้องการที่เพิ่มขึ้นในหลายอุตสาหกรรมต่อเนื่องตามภาวะฟื้นตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ขณะที่สต๊อกยางโลกปรับลดลง นอกจากนี้ ราคาน้ำมันดิบที่ปรับตัวสูงขึ้นและการขาดแคลนก๊าซธรรมชาติและถ่านหินโดยเฉพาะในสหภาพยุโรปและจีน ส่งผลให้ราคายางสังเคราะห์ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนยางพาราธรรมชาติปรับสูงขึ้น ผู้ประกอบการแปรรูปยางปลายน้ำจึงหันมาใช้ยางธรรมชาติทดแทน ทำให้ราคายางธรรมชาติปรับขึ้นตามไปด้วย

13/ แฟกทิซ (Factice) เป็นน้ำมันไม่อิ่มตัวจากพืชหรือสัตว์ที่นิยมใช้ในอุตสาหกรรมยางในขั้นตอนการผสมยางเพื่อช่วยให้สารเติมแต่งหรือสารเคมีกระจายตัวได้ดี และช่วยควบคุมความหนาและความเรียบของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการขึ้นรูปด้วยการรีด (calendaring) ช่วยลดการเกิดรอย (calendar grain) และป้องกันการหดตัว (shrinkage) ของชิ้นงาน ช่วยลดการบลูมของน้ำมันและกำมะถันที่ผิวของผลิตภัณฑ์ และยังช่วยลดการบวมตัวของยางเมื่ออัดผ่านดาย (die swell)

14/ อ้างอิงราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยปี 2564 อยู่ที่ 68.8 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล (+63.2%)

สำหรับในช่วง 6 เดือนแรกปี 2565 อุตสาหกรรมยางพาราไทยยังขยายตัวต่อเนื่อง แรงหนุนจากอุปทานโดยรวมของโลกลดลงโดยเฉพาะอินโดนีเซียและมาเลเซียที่ยังเผชิญปัญหาขาดแคลนแรงงานและภาวะโรคระบาดใบร่วงยางพารา ขณะที่ความต้องการยางพาราจากอุตสาหกรรมต่อเนื่องยังคงเพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศ

- **ผลผลิตยางพาราขั้นกลางในประเทศยังคงเพิ่มขึ้น** โดยผลผลิตยางพาราขั้นกลางอยู่ที่ 2.51 ล้านตัน ขยายตัว 8.2% โดยเร่งตัวเกือบทุกกลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปยางพารา โดยเฉพาะยางแท่งขยายตัวถึง 12.8% รองลงมาเป็นน้ำยางข้น (+6.2%) ยางคอมพาวด์ (+4.3%) และยางอื่นๆ (+19.5%) ตามลำดับ ขณะที่ยางแผ่นลดลงเล็กน้อย -0.2%

- **ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลางขยายตัว 20.8%** แรงหนุนส่วนใหญ่มาจากการส่งออก

  - **การส่งออกเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 1.8 ล้านตัน** เติบโต 5.0% YoY โดยปริมาณการส่งออกเร่งตัวจากยางแท่งอยู่ที่ 8.4 แสนตัน (+10.8% YoY) ขณะที่ยางแผ่น น้ำยางข้น และยางคอมพาวด์หดตัวเหลือ 2.4 แสนตัน (-0.4% YoY) 5.9 แสนตัน (-0.8% YoY) และ 5.7 หมื่นตัน (-1.8% YoY) ตามลำดับ ทั้งนี้ตลาดส่งออกที่ขยายตัวมากขึ้น ได้แก่ ประเทศเกาหลีใต้ สหภาพยุโรป (ฝรั่งเศส สโลวีเนีย สเปน โรมาเนีย) สหรัฐฯ อินโดนีเซีย และตุรกี เนื่องจากประเทศเหล่านี้หันมานำเข้ายางธรรมชาติทดแทนยางสังเคราะห์ที่มีราคาสูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกจากผลของสงครามรัสเซีย-ยูเครน ขณะที่จีน มาเลเซีย และญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดหลักลดการนำเข้าเพื่อระบายสต๊อกหลังจากที่ได้เร่งคำสั่งซื้อไปมากช่วงปี 2564 นอกจากนี้จีนยังเผชิญภาวะชะงักงันในห่วงโซ่อุปทานการผลิต (อาทิ การขาดแคลนชิปเซมิคอนดักเตอร์ในอุตสาหกรรมยานยนต์) จากการใช้มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่เข้มงวดในประเทศอีกด้วย

  - **การจำหน่ายในประเทศขยายตัวดี** จากข้อมูลกองการยางในช่วงครึ่งปีแรก ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นกลาง (ยางแผ่น ยางแท่ง น้ำยางข้น และยางคอมพาวด์) มีจำนวน 6.2 แสนตัน ขยายตัว 97.7% YoY โดยยางแผ่นอยู่ที่ 7.0 หมื่นตัน (+78.5% YoY) ยางแท่งอยู่ที่ 1.8 แสนตัน (+17.5% YoY) น้ำยางข้นอยู่ที่ 1.4 แสนตัน (+29.8% YoY) ยางคอมพาวด์อยู่ที่ 1.7 แสนตัน (+98,082.7% YoY) และยางอื่นๆ 5.7 หมื่นตัน (+375.5% YoY) ตามการเร่งผลิตยางนอกรถยนต์นั่ง[15/] ยางนอกรถบรรทุก[15/] และยางนอกรถโดยสาร[15/]

  - **ราคายางพาราเฉลี่ย 6 เดือนแรกปี 2565 ปรับสูงขึ้น** โดยยางแผ่นดิบชั้น 3 ไม่รมควันอยู่ที่ 59.2 บาท/กก. (+7.2% YoY) เช่นเดียวกับราคาส่งออกยางแท่งอยู่ที่ 59.6 บาท/กก. (+14.5%) และราคาน้ำยางข้นอยู่ที่ 45.7 บาท/กก. (+5.9%) สอดคล้องกับทิศทางของราคายางในตลาดโลกที่ปรับเพิ่มขึ้นโดยราคายางแท่ง TSR 20 เฉลี่ยอยู่ที่ 1.71 ดอลลาร์สหรัฐ/กก. (+2.8% YoY) อย่างไรก็ตาม ราคาส่งออกยางแผ่นรมควันอยู่ที่ 68.4 บาท/กก. ลดลง -2.7%

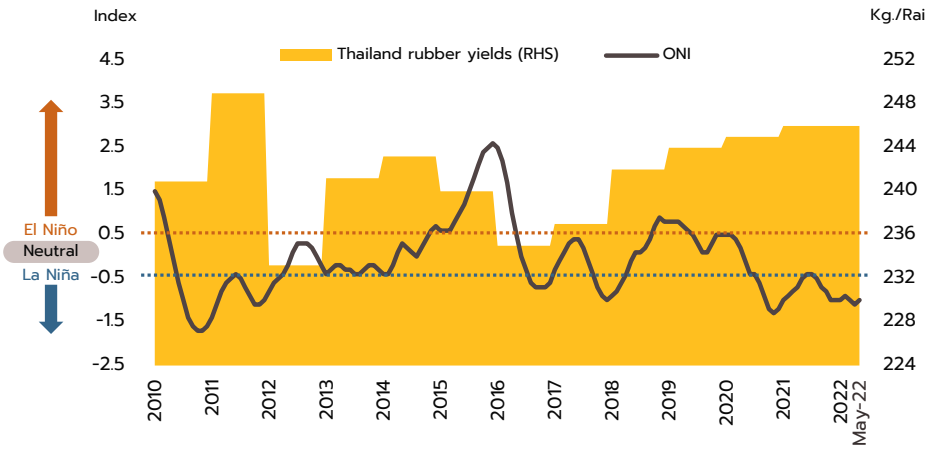
15/ ยางนอกหรือยางชั้นนอกที่หุ้มล้อรถจักรยาน ล้อรถยนต์ ล้อรถบรรทุก หรือล้อรถโดยสาร ซึ่งมีการหล่อดอกเป็นลวดลายต่าง ๆ เพื่อให้มีความฝืดยึดเกาะถนนได้ดี ข้างในกลวงสำหรับใส่ยางใน

แนวโน้มอุตสาหกรรม

ปี 2565 ภาพรวมอุตสาหกรรมยางพาราของไทยมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง โดย

- **ผลผลิตคาดว่าจะเพิ่มขึ้นประมาณ 3%-4% อยู่ที่ 5.3-5.4 ล้านตัน** แรงหนุนหลักมาจาก (1) การขยายพื้นที่ปลูกในช่วงปี 2546-2556[16/] ทำให้ทยอยกรีดได้เพิ่มขึ้นและเป็นช่วงอายุที่ให้ผลผลิตน้ำยางต่อไร่สูง[17/] (2) สภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก[18/] โดยปริมาณฝนในภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์ La Nina ที่ยังคงส่งผลต่อเนื่องราว 1-2 ปี (ภาพที่ 17) และ (3) การเร่งกรีดยางของเกษตรกรจากทิศทางราคาที่จูงใจ แม้ว่า ผู้ผลิตบางพื้นที่ยังเผชิญปัญหาโรคใบร่วงยางพาราที่ระบาดอยู่ต่อเนื่อง

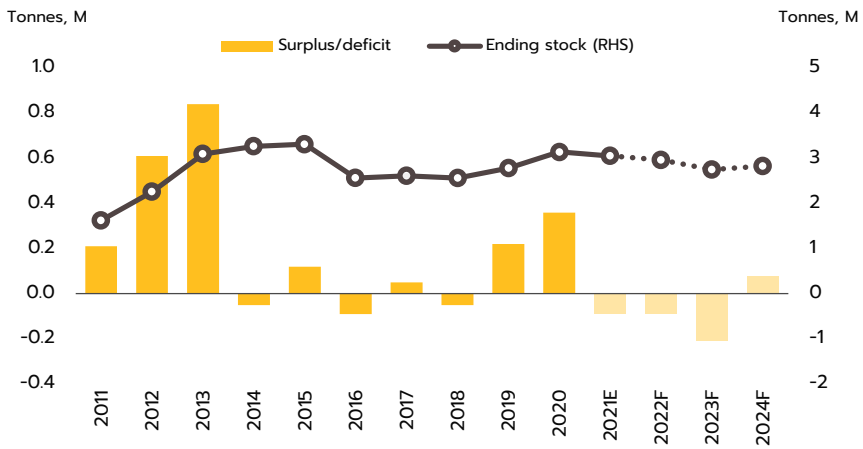
Figure 17: Oceanic Niño Index and Thailand Rubber Yields

Note: 1/ index > +0.5 indicates that rainfall is lower than normal (El Niño);
index < -0.5 indicates that rainfall is greater than normal (La Niña)

Source: Office of Agricultural Economics,National Oceanic and Atmospheric Administration and Krungsri Research

Figure 18: World Natural Rubber Balance

Note: 1. Forecast by Krungsri Research
2. Balance = Supply (production) – demand (consumption)

Source: OAE, IRSG, Krungsri Research

16/ ช่วงของโครงการส่งเสริมปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ของรัฐบาลไทยในปี 2546-2556

17/ โดยทั่วไปต้นยางพาราจะเริ่มให้ผลผลิตน้ำยางสูงเมื่ออายุ 7 ปีขึ้นไป

18/ จากข้อมูลของ NOAA (National Oceanic and Atmospheric Administration) ในช่วง 60 ปีที่ผ่านมา พบว่าปรากฏการณ์ El Nino และ La Nina รุนแรงจะเกิดขึ้นทุกๆ 12-15 ปี (La Nina รุนแรงเกิดขึ้นล่าสุดในช่วงปี 2553-2554 และ El Nino รุนแรงเกิดขึ้นล่าสุดในช่วงปี 2558-2559) ในขณะที่ปี 2564 เผชิญฝนตกมากขึ้นเล็กน้อยจาก Weak La Nina ซึ่งส่งผลไม่รุนแรงมากแก่พืชยางพารา

- **ปริมาณการจำหน่ายยางพาราทั้งปีคาดว่าจะเติบโตประมาณ 10%-12% โดยตลาดในประเทศคาดว่าจะขยายตัวราว 40%-50%** ด้วยแรงหนุนจาก (1) ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมยางพาราปลายน้ำหันมาใช้ยางธรรมชาติมากขึ้นทดแทนยางสังเคราะห์ที่ราคาปรับสูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบจากปัญหาสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อ (2) ความต้องการใช้เพื่อผลิตอุปกรณ์เครื่องมือยางทางการแพทย์โดยเฉพาะถุงมือยางจากสถานการณ์ COVID-19 ที่ยังคงอยู่ และ (3) มาตรการภาครัฐที่กระตุ้นการใช้ยางพาราในประเทศ อาทิ การส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้าที่ยังต้องใช้ยางพาราสำหรับล้อยางและชิ้นส่วนยางในสัดส่วนสูง การขยายฐานการผลิตรถยนต์ในประเทศ การผลิตและใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ **ด้านการส่งออกคาดว่าจะเติบโตได้ 2.0%-3.0%** โดยมีแรงหนุนจาก (1) ความต้องการยางธรรมชาติมากขึ้นเพื่อทดแทนยางสังเคราะห์ (2) จีนทยอยผ่อนคลายความเข้มงวดของมาตรการล็อกดาวน์จากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องโดยเฉพาะยางล้อและรถยนต์ไฟฟ้ากลับมาดำเนินการผลิตได้ และ (3) อุปทานที่มาจากประเทศคู่แข่ง (อินโดนีเซีย และมาเลเซีย) ยังไม่กลับมาเต็มที่จากปัญหาการขาดแคลนแรงงานและโรคใบร่วงยางพารา ขณะที่ปัจจัยเสี่ยงที่กดดันให้การส่งออกเติบโตในอัตราไม่สูงนักเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มซบเซาผลกระทบจากสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่ยืดเยื้อ
- **ราคายางพาราทยอยปรับสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2564 แต่ยังอยู่ในระดับใกล้เคียงกับต้นทุน** โดยสต๊อก ณ สิ้นปี 2565 คาดว่าจะอยู่ที่ 1.1 ล้านตันลดลงจาก 1.3 ล้านตันในปีก่อน จะส่งผลให้ราคายางพาราปรับขึ้นเฉลี่ย 5-7% โดยคาดว่าราคายางพาราในประเทศยังคงทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงกับต้นทุนการผลิต (ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบและราคาขายยางแผ่นดิบเฉลี่ยใกล้เคียงกันที่ 59-60 บาท/กิโลกรัม)

อุตสาหกรรมยางพาราไทยในปี 2566-2567 คาดว่าจะเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลผลิตยางพาราโลก (เติบโตในอัตราเฉลี่ย 4.0-5.0%) โดยมีแนวโน้มเติบโตในอัตราเฉลี่ยที่ 4.5-5.5% ต่อปี[19/] ปัจจัยหนุนจาก (1) การขยายพื้นที่ปลูกในช่วงปี 2546-2556 เป็นช่วงอายุที่ให้ผลผลิตน้ำยางต่อไร่สูง (2) ภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการกรีดยางพาราทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น (3) การดูแลรักษาและเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกรอานิสงส์จากราคายางพาราที่สูงกว่าช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รวมทั้ง (4) มาตรการสนับสนุนด้านการเกษตรของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของอุปทานในประเทศยังมีความเสี่ยงจากปัจจัยด้านโรคระบาดโดยเฉพาะโรคใบร่วงยางพารา[20/] ทั้งสายพันธุ์เดิมและสายพันธุ์ใหม่ และเกษตรกรบางส่วนที่หันไปปลูกทุเรียนหรือพืชอื่นทดแทนในช่วงที่ราคายางตกต่ำ

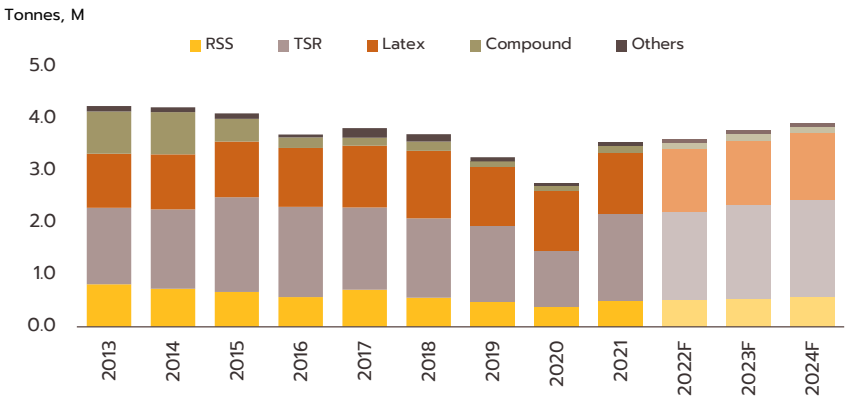
- **ปริมาณการจำหน่ายในประเทศมีแนวโน้มขยายตัวชะลอลงอยู่ที่ 0.5-2.0% ต่อปี** แรงหนุนจาก (1) ความต้องการที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมต่อเนื่องโดยเฉพาะรถยนต์ ยางล้อ ชิ้นส่วนยานยนต์ ถุงมือยาง ผลิตภัณฑ์ยางทางการแพทย์ รวมถึงมาตรการสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตรถไฟฟ้าเพื่อทดแทนการนำเข้า[21/] (2) ความต้องการใช้ยางพาราในรูปแบบใหม่ๆที่หลากหลายมากขึ้นจากการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ (อาทิ เกษตร ยานยนต์ เคมีภัณฑ์ ความงาม ก่อสร้าง บรรจุภัณฑ์) (3) ความต้องการใช้ในการก่อสร้างภาครัฐจากแนวโน้มการเร่งลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะจากแผนปฏิบัติการโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ระยะที่ 2 (ปี 2566-2570) และ (4) มาตรการภาครัฐในการดูดซับผลผลิตยางพาราเพื่อรักษาเสถียรภาพของตลาดและระดับราคา โดยผ่านโครงการต่างๆ อาทิ โครงการสนับสนุนสินเชื่อผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง โครงการส่งเสริมการใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ และโครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบกิจการยาง (ยางแห้ง) เป็นต้น
- **ปริมาณการส่งออกคาดว่าจะขยายตัว 3.5-4.5% ต่อปี (ความต้องการใช้ยางพาราขั้นกลางของโลกคาดว่าจะขยายตัวเฉลี่ย 3.0-4.0% ต่อปี)** ตาม (1) การผลิตในภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่องโดยเฉพาะยานยนต์ (2) ความต้องการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์โดยเฉพาะถุงมือยาง เครื่องมือยางทางการแพทย์ และอุปกรณ์ยางพาราเพื่อสุขอนามัยที่จะมีมากขึ้นในสังคมผู้สูงอายุ (3) ผลผลิตของประเทศคู่แข่ง ได้แก่ อินโดนีเซียและมาเลเซียที่มีแนวโน้มลดลงจากปัญหาโรคใบร่วงยางพารา และ (4) ราคาน้ำมันดิบโลกที่มีแนวโน้มทรงตัวสูงจากผลของสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่คาดว่าจะยืดเยื้อทำให้ราคายางสังเคราะห์ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนมีราคาสูง ตลาดจึงมีแนวโน้มใช้ยางธรรมชาติมากขึ้น คาดว่าปัจจัยข้างต้นจะช่วยหนุนให้ราคาส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในปี 2566-2567 เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 71-73 บาท/กก. (คาดราคายางแท่งตลาดโลก (TSR20) เฉลี่ยที่ 2.1-2.2 ดอลลาร์สหรัฐ/กก. ในช่วงปี 2565-2567 เทียบกับ 1.68 ดอลลาร์สหรัฐ/กก. ในปี 2564, ที่มา World Bank) เทียบกับ 65.5 บาท/กก. ในปี 2564 และ 72.7 บาท/กก. สำหรับแนวโน้มการส่งออกจำแนกรายผลิตภัณฑ์ (ภาพที่ 19) มีรายละเอียดดังนี้

19/ กรณีไม่มีการตัดต้นยางแบบถาวรและไม่มีความร่วมมือในการลดอุปทานยางพาราของประเทศผู้ผลิตยางพาราในเอเชีย

20/ ปี 2564 โรคใบร่วงยางพาราระบาดเกือบ 70 จังหวัดทั่วไทย มีพื้นที่เสียหายมากกว่าล้านไร่ และมีแนวโน้มพบพื้นที่เสียหายเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยพื้นที่เสียหายจะมีปริมาณผลผลิตลดลง 20-50% อีกทั้งการเติบโตของต้นยางพาราะหยุดชะงัก โดยสายพันธุ์โรคใบร่วงยางพาราในปัจจุบันเป็นเชื้อรา Pestalotiopsis sp. หรือเชื้อรา Colletotrichum sp. สามารถแพร่ระบาดได้โดยการพัดไปตามกระแสลม และน้ำฝน รวมถึงการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ หรือวัสดุปลูกจากแปลงที่เกิดโรค

21/ มาตรการสนับสนุนรถยนต์ไฟฟ้า อาทิ การขึ้นภาษีรถยนต์ที่ใช้น้ำมันระบบสันดาป (ICE) มาตรการ Zero Emission สนับสนุนส่งเสริมการใช้รถ EV และการขยายฐานการผลิตในประเทศ

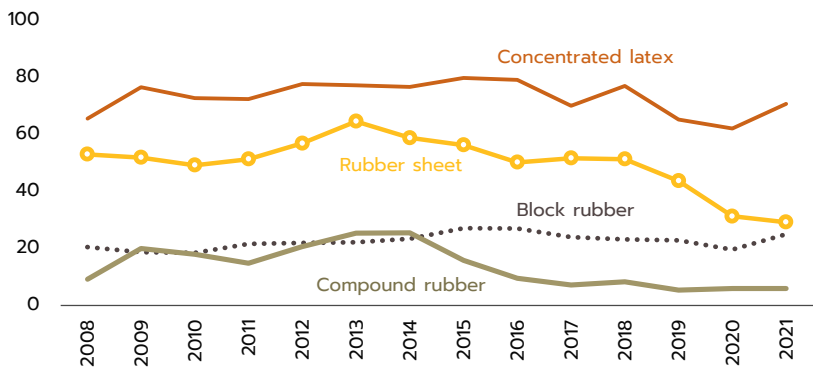
Figure 19: Thailand Rubber Exports (By Product)

Note: Forecast by Krungsri Research
Source: MOC, Krungsri Research

- **ยางแผ่นรมควัน :** ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มขยายตัว 4.0-5.0% ต่อปี เนื่องจากยางแผ่นรมควันของไทยยังคงได้รับการยอมรับด้านมาตรฐานและมีคุณภาพสูง ขณะที่แนวโน้มอุตสาหกรรมต่อเนื่องคาดว่าจะเติบโตตามภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว อย่างไรก็ตาม อัตราการขยายตัวจะไม่สูงนักจากการสูญเสียความสามารถในการแข่งขันให้กับเวียดนามและประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมา) กดดันให้ส่วนแบ่งตลาดโลกของไทยลดลงต่อเนื่อง (ภาพที่ 20) รวมถึงคำสั่งซื้อจากจีนและญี่ปุ่นที่เร่งตัวไปแล้วก่อนหน้าเพื่อสะสมวัตถุดิบในการสร้างความมั่นคงด้านการผลิตในอุตสาหกรรมยางยานพาหนะ ถุงมือยาง และสายยาง
- **ยางแท่ง :** ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มเติบโต 5.0-6.0% ต่อปี ตามการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะยานยนต์ ยางรถยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำหลัก ทั้งนี้ การผลิตและใช้รถยนต์ไฟฟ้าที่มีทิศทางเร่งตัวมากขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในหลายประเทศโดยเฉพาะจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญของไทยที่คาดว่าจะมีความต้องการยางแท่งเพื่อผลิตยางล้อสำหรับรถยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอีกจำนวนมาก โดย IHS Markit คาดว่ายอดผลิตรถยนต์ของโลกจะเติบโต 9.0% และ 10.0% ในปี 2565-2566 ตามลำดับ

Figure 20: Share of Thai Rubber Industry in World Market (%)

Note : 2021 - Latest Data
Source: Trademap, MOC, Krungsri Research

- **น้ำยางข้น :** ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มขยายตัว 2.0-3.0% ต่อปี ตามการเติบโตของอุตสาหกรรมถุงมือยางและผลิตภัณฑ์ยางทางการแพทย์ต่างๆ ที่ยังคงมีความต้องการต่อเนื่อง ทั้งจากความต้องการใช้ถุงมือยางสำหรับตรวจหาผู้ติดเชื้อและรักษาผู้ป่วย COVID-19 และสำหรับการฉีดวัคซีนป้องกัน โดยตลาดหลักจะยังคงเป็นประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นผู้นำเข้าน้ำยางข้นรายใหญ่ของไทย และเป็นผู้ผลิตถุงมือยางรายใหญ่ของโลก ทั้งนี้ The Malaysian Rubber Glove Manufacturers Association (MARGMA) ได้คาดการณ์ความต้องการถุงมือยางทั่วโลกจะเพิ่มขึ้น 10% ในปี 2565 และ 15% ในปี 2566 จากการแพร่ระบาดของ COVID-19 สายพันธุ์โอมิครอน และสายพันธุ์ใหม่ BA.4 / BA.5 อย่างไรก็ตาม ธุรกิจจะเผชิญการแข่งขันจากอินโดนีเซีย และมาเลเซียที่ผลผลิตเริ่มฟื้นตัวและมีแนวโน้มส่งออกมากขึ้น
- **ยางคอมพาวด์ :** ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มเติบโต 2.0-3.0% ต่อปี ตามการขยายตัวของความต้องการในจีนซึ่งเป็นตลาดหลักเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ภายหลังจากที่รัฐบาลจีนเร่งสนับสนุนการผลิตและใช้รถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งหนุนความต้องการยางคอมพาวด์ที่ใช้ในการผลิตยางล้อ และชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบกับความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ก่อสร้าง การขนส่ง ปิโตรเลียม และเคมีภัณฑ์ ของจีนที่จะทยอยฟื้นตัวหลังการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ในการควบคุม COVID-19 อย่างไรก็ตาม การขยายการลงทุนของจีนในกลุ่มอุตสาหกรรมยางคอมพาวด์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาจมีผลจำกัดอัตราการเติบโตของการส่งออกไปจีน

สำหรับประเด็นท้าทายของอุตสาหกรรมยางพารา ได้แก่ (1) ความเสี่ยงที่จีนหันไปนำเข้าจากกลุ่มประเทศ CLMV มากขึ้นหลังจากที่จีนมีการขยายการเพาะปลูกยางพาราใน CLMV อย่างต่อเนื่อง อาจทำให้ความต้องการยางพาราจากจีนซึ่งเป็นคู่ค้ารายใหญ่ของไทยทยอยลดลง (2) ปัญหาด้านการขนส่งจากการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์และค่าระวางเรือที่จะยังทรงตัวสูง และ (3) การกีดกันการนำเข้าที่ไม่ใช่ภาษี โดยเฉพาะประเด็นสิ่งแวดล้อมที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากลหรือระบบการจัดการสวนยางอย่างยั่งยืน อาทิ มาตรฐาน FSC มาตรการ CBAM และภาษีคาร์บอน (Carbon Tax)

มาตรการ/โครงการสำคัญเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางพารา ปี 2564-2565

1) **โครงการประกันรายได้แก่เกษตรกรสวนยาง** – คณะรัฐมนตรีอนุมัติจ่ายเงินส่วนต่างระหว่างราคาประกันและราคาอ้างอิงของยางพาราให้แก่เกษตรกรด้วยกรอบวงเงิน 9,783.61 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงานประกันรายได้ในช่วงตุลาคม 2564 - มีนาคม 2565 ซึ่งมีเป้าหมายเกษตรกรจำนวน 1.88 ล้านราย พื้นที่สวนยางกว่า 19.16 ล้านไร่ โดยมีหลักเกณฑ์การจ่ายประกันรายได้ชาวสวนยาง ดังนี้
   - เกษตรกรชาวสวนยางต้องขึ้นทะเบียนและแจ้งข้อมูลพื้นที่การปลูกยางกับการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ทั้งบัตรสีเขียว และบัตรสีชมพู โดยแจ้งข้อมูลพื้นที่ปลูกยาง กับ กยท. ภายในวันที่ 14 มิถุนายน 2564
   - สวนยางพาราต้องมีอายุ 7 ปีขึ้นไปและเปิดกรีดแล้ว ได้รายละไม่เกิน 25 ไร่/ครัวเรือน
   - มีการแบ่งสัดส่วนรายได้เจ้าของสวน 60% และคนกรีด 40% ของรายได้ทั้งหมด
   - โครงการจะประกันรายได้ตามการผลิตแต่ละประเภท ได้แก่ (1) ยางพาราแผ่นดิบคุณภาพดี ประกันราคา 60 บาท/กิโลกรัม (2) น้ำยางสด (DRC 100%) ประกันราคา 57 บาท/กิโลกรัม และ (3) ยางก้อนถ้วย (DRC 50%) ประกันราคา 23 บาท/กิโลกรัม
2) **โครงการสนับสนุนสินเชื่อผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง** เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบกิจการยางพาราขั้นปลายน้ำ ในการขยายกำลังการผลิต ปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต ซึ่งต้องเป็นผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางต่างๆ โดยเป็นการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรัฐจะชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 3% ต่อปี วงเงินสินเชื่อ 25,000 ล้านบาท ตลอดระยะเวลาโครงการ 10 ปี (ตั้งแต่ปี 2559-2569) ซึ่งจะทำให้มีปริมาณการใช้ยางในประเทศเพิ่มมากขึ้นจากเดิม 60,000 ตัน/ปี เป็น 100,000 ตัน/ปี
3) **โครงการสนับสนุนสินเชื่อเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมยาง** เป็นประโยชน์ต่อสถาบันเกษตร วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มสหกรณ์ทุกประเภทที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับยางพารา ในการนำเงินมาเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อรับซื้อยางกับสมาชิกสหกรณ์และเกษตรชาวสวนยางใกล้เคียง เพื่อดูดซับยางในระบบช่วงยางเปิดกรีด ซึ่งเป็นโครงการระยะสั้น โดยให้กู้ผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในส่วนของการชดเชยดอกเบี้ยรัฐบาลสนับสนุนให้ 3% ต่อปี และ กยท. เป็นผู้ดำเนินการแทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมตามคุณสมบัติที่ประกาศไว้เพื่อเข้าร่วมโครงการ ใช้วงเงินสินเชื่อ 10,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงาน 1 เมษายน 2563 - 31 มีนาคม 2567
4) **โครงการส่งเสริมการใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ** เป้าหมายเพื่อส่งเสริมการใช้น้ำยางสด 1 ล้านตัน พร้อมทั้งปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน โดยกำหนดให้ใช้วัตถุดิบจากยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางที่ขึ้นทะเบียนกับการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) หรือที่ กยท. จัดหา/ซื้อจากเกษตรกรชาวสวนยาง และสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง หรือยางพาราของรัฐที่ กยท.เก็บรักษาไว้ ซึ่งการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการใช้ยางของหน่วยงานรัฐปี 2562 จาก 11 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข และกรุงเทพมหานคร โดยนำไปใช้สร้างถนน พื้นสนาม ที่นอน หมอน ถุงมือ รองเท้า หล่อยาง ยางนอก ถุงยางอนามัย สายยาง อุปกรณ์เกี่ยวกับการจราจร อุปกรณ์อำนวยความปลอดภัย หุ่นจำลองช่วยชีวิตพื้นฐานปืนจำลอง เป็นต้น ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ตุลาคม 2562 - กันยายน 2565
5) **โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบกิจการยาง** (ยางแห้ง) ลักษณะโครงการเป็นการสนับสนุนเงินทุนให้ผู้ประกอบกิจการยางแห้งนำมาหมุนเวียนเพื่อใช้ในการซื้อวัตถุดิบมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง และเก็บสต๊อกไว้ในลักษณะหมุนเวียน (Moving Stock) เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนผลผลิตและดูดซับยางออกจากระบบ โดยเป็นการกู้เงินระยะสั้นจากธนาคารพาณิชย์ และรัฐชดเชยดอกเบี้ยให้ในอัตราที่จ่ายจริงไม่เกิน 3% ต่อปี ตามระยะเวลาโครงการ 1 ปี ใช้วงเงิน 20,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี ไม่เกินธันวาคม 2565
6) **โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบกิจการไม้ยางและผลิตภัณฑ์** วัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาผลกระทบจากโรค COVID-19 ของผู้ประกอบการไม้ยางและผลิตภัณฑ์ บรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวสวนยางที่ไม่สามารถขายไม้ยางได้ และทำให้เกษตรกรชาวสวนยางสามารถขายไม้ยางพาราได้ในราคาที่เป็นธรรม รวมถึงสนับสนุนการดำเนินนโยบายลดพื้นที่ปลูกยางพารา อีกทั้งเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างเกษตรกรชาวสวนยาง ผู้ประกอบการไม้ยางและผลิตภัณฑ์ และรัฐบาล ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการส่งออกไม้ยางพารา ซึ่งรัฐบาลสนับสนุนชดเชยดอกเบี้ยในอัตราตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 3% ต่อปี จำนวนไม่เกิน 600 ล้านบาท จากวงเงินกู้ 20,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ตุลาคม 2563 - กันยายน 2565
7) **โครงการ Rubberway Application** การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ลงนามบันทึกข้อตกลงกับ RUBBERWAY PTE เปิดแอปพลิเคชัน Rubberway เพื่อใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงห่วงโซ่อุปทานยาง ประเมินความเสี่ยงทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของห่วงโซ่อุปทานของยางพารา และส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางทำสวนยางพาราอย่างยั่งยืนภายใต้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การยางแห่งประเทศไทยได้ร่วมกับผู้ซื้อและผู้ผลิตยางล้อ ได้แก่ มิชลิน และคอนติเนนตัล นำเทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการข้อมูลระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ยางธรรมชาติ

การกำกับดูแลด้านปริมาณของอุตสาหกรรมยางพารา

กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการยางที่มีการรับซื้อยางพาราตั้งแต่ 5 พันกิโลกรัมต่อเดือนขึ้นไป ต้องแจ้งปริมาณการซื้อ จำหน่าย ใช้ไป คงเหลือ และสถานที่เก็บ และจัดทำบัญชีคุมรายวันเพื่อให้ตรวจสอบได้ทุกเวลา

วิจัยกรุงศรี

ทีมวิจัยเศรษฐกิจ

สุจิต ชัยวิชญชาติ
ผู้บริหารทีมวิจัยเศรษฐกิจมหภาค

จุไรลักษณ์ พลศรี
เศรษฐกรอาวุโส (พยากรณ์ตัวเลขเศรษฐกิจ)

สถิตย์ แถลงสัตย์
เศรษฐกรอาวุโส (เศรษฐกิจภูมิภาค)

ทรรศิน กลิ่นถนอม
เศรษฐกร

ทีมพัฒนางานวิจัย

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ
รักษาการผู้บริหารทีมพัฒนางานวิจัย

ณธัญอร รัตนาธรรมวัฒน์
นักวิเคราะห์อาวุโส

ชินกฤต อัมพรพรรณวัต
นักวิเคราะห์

ปริญญา มิ่งสกุล
นักวิเคราะห์

ทีมบริหารระบบข้อมูลวิจัย

ธมณ เสริญสุขสกุล
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

เชิดศักดิ์ ศรีชัยต้น
เจ้าหน้าที่ระบบข้อมูลวิจัย

วงศกร แก้วอุดทัง
เจ้าหน้าที่ระบบข้อมูลวิจัย

ทีมวิจัยอุตสาหกรรม

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ
ผู้บริหารทีมวิจัยอุตสาหกรรม

ธเนศ มหัทธนาลัย
นักวิเคราะห์อาวุโส (Digital)

พูลสุข นิลกิจศรานนท์
นักวิเคราะห์อาวุโส (Healthcare, Mobile Operators)

ปิยะนุช สถาพงศ์ภักดี
นักวิเคราะห์อาวุโส (Transport & Logistics)

นรินทร์ ตันไพบูลย์
นักวิเคราะห์อาวุโส (Power Generation, Modern Trade, Chemicals, Medical Devices)

เทียร เทียมศักดิ์
นักวิเคราะห์อาวุโส (Energy, Petrochemicals)

พุทธชาด ลุนคำ
นักวิเคราะห์ (Hotels, Construction Contractors, Construction Materials, Industrial Estate)

พัชรา กลิ่นชวนชื่น
นักวิเคราะห์ (Real Estate)

ชัยวัช โชวเจริญสุข
นักวิเคราะห์ (Agriculture)

วรรณา ยงพิศาลภพ
นักวิเคราะห์ (Automobile, Food & Beverages, Electronics & Electrical Appliances)

ศุภกร กรบุญไตรทศ
นักวิเคราะห์ (Agriculture)